

Textual Voice Elements in Persian Research Articles: A Linguistic Analysis Based on Hyland's Interaction Model

Abbas Zare-ee^{*}, Hosein Ghorbanpoor Arani^{}**

Marzieh Majd^{*}**

Abstract

Voice in academic writing refers to the author's sense of presence in a text which can be expressed through the use of lexical discourse markers. This study investigated meta-discourse markers of voice in humanities research articles based on Hyland's classification. The research questions were: a) what lexical tools are used to express author's voice and how frequent are they? b) Are there significant differences between the use of hedges, boosters, attitude markers, self-mentions, pronouns, and directives? Authors' uses of discourse markers of voice were coded and quantified. These expressions were compared across types of meta-discourse categories. The data included fifty randomly-selected research articles published in indexed Iranian journals in the last decade. The research method was a mix of qualitative (text analysis) and quantitative procedures (frequency counting and statistics). The results showed that 1) in Persian articles written in the humanities, hedges for the cautious expression of statements, boosters for definite expression of ideas, and attitude markers for the expression of author's feelings about his propositions were the most frequently used type of discourse markers, 2) the use of first person pronouns to express the author's voice clearly, pronouns referring to the

^{*} Associate Professor, English Department, University of Kashan, Iran (Corresponding Author),
abbaszarei72@yahoo.co.uk

^{**} Associate Professor, Department of Persian Language, University of Kashan, Iran,
ghorbanpoorarani@yahoo.com

^{***} MA student, Department of Persian Language, University of Kashan, Iran, Abzar_eet@yahoo.com

Date received: 10/08/2023, Date of acceptance: 20/04/2025

reader of the article and directives were very infrequently observed, and 3) inferential tests showed that frequencies were significantly ($p \leq 0.5$) different across type of stance and engagement markers.

Keywords: Academic Writing, Research articles, Voice, Hyland, Stance markers.

Introduction

According to the interactive meta-discourse model in the text, discourse markers are used to show the author's perspective on the propositional content of the text and on the reader (Hyland, 2005, p. 25). Interactive meta-discourse is related to the way the author of the text communicates linguistically with his/her writing and its readers. This includes various categories of lexical markers, examples of which are hedges, boosters or certainty markers, self-expression, and other markers. Based on Hyland (2005) and Taremi et al. (2018), different types of interactive discourse markers can be briefly defined as follows. Hedges express the author's doubt about the correctness of the stated proposition. Boosters depict the author's certainty about the correctness of the text. Attitude markers show the author's perspective on the text, the importance of the text, and his/her surprise. Self-expressions or self-references are phrases in a text through which the author announces his or her presence in the text. Subjunctives, imperatives and interrogatives are also used for communication between the author and the audience.

How authors express their active presence beyond the text and expresses their voice in the text has not been fully investigated, and research data on author's voice is scant for Persian-speaking scholars. The author's voice and the way he deals with the ideas he writes can be heard through the words and sentences he writes. The question is, what linguistic markers does the Persian-speaking author of a scientific article use to determine his approach to the text? How does he interact with his readers? How does he show the degree of his doubt and certainty? In other words, is there a way to determine the strength of the researcher's voice in his writing, considering linguistic models in the field?

The purpose of this study was to explore some components of author's voice in humanities research articles published in Persian. The aim was to see whether the author's voice in a scientific article can be heard through the words and sentences he writes. The purpose was also to see explore the frequency of words and phrases used to express the author's voice. Specifically, the aim was to quantitatively and qualitatively examine the use of lexical expressions/markers related to meta-

63 Abstract

discourse based on the Hyland (2005) interaction model. The following questions were examined: 1) What lexical tools are used to express the author's voice? 2) Does the frequency of use of various components of the author's voice (such as imperative phrases, precautionary phrases, first-person pronouns, etc.) differ in the articles?

Materials and methods

The research method used in this study include both quantitative methods based on detailed study and examination of lexical frequency and qualitative methods based on coding and text analysis. In the qualitative part, the selected corpus was examined in terms of the use of author's voice components using the linguistic model presented by Hyland (2005). The texts were coded by two experts to determine the use of author's voice components in these scientific articles. In the quantitative phase, frequency and percentage were calculated for each of the voice marker types. First, fifty research articles in the humanities were randomly selected from among the articles published in journals indexed by the Iranian Ministry of Science, Research, and Technology. The unit of analysis was each sentence in the abstract, introduction, discussion, and conclusion of the articles. In total, the coded texts included 73,676 words, and the longest section was the discussion and conclusion, and the shortest was the abstract. The analysis, coding, determination, and counting of the components of the author's voice were carried out based on the definitions specified in the theoretical and research background and based on the coding protocol agreed upon by two coders with an agreement coefficient of 97 percent.

Discussion and Results

The first aim of the study was to see what lexical tools are used to express the author's voice in scientific articles by Iranian scholars in the humanities. The analysis of the articles based on Hyland's (2005) model showed that scholars used all categories of linguistic markers extracted from the model to express their presence in the text and to express voice. These markers included all categories of discourse markers reported in previous studies of research articles. These markers were scattered in the abstract, introduction and conclusion of the articles. The second aim was to explore the frequency of authorial voice markers. The results of Kolmogorov-Smirnov test showed significant differences among categories. Boosters or certainty indicators came with the highest frequency followed by hedges

in the second row. References to the author himself, which indicate ownership of the idea, and imperative sentences had the lowest frequency.

Conclusion

The study showed infrequent and weak use of many discourse marker types that can strongly show authors voice. Inappropriate use of meta-discursive markers in research articles published by Iranian scholars can be partly attributed to writing culture in their academic community, insufficient training and workshops on academic writing, and lack of interaction between journal staff and authors. The explored articles can be marked weakly interactive where the author is afraid of taking responsibility for the claims and prefers to use markers less than expected, reflecting a weak author's voice.

Bibliography

- Abdi, Reza. (2009). The use of metadiscourse strategies in Persian and English scientific research articles; A study of the genre norms of the discourse community in Persian articles. *Language and Linguistics*, 5(9), 93-104. [In Persian]
- Aull, L. L., & Lancaster, Z. (2014). Linguistic markers of stance in early and advanced academic writing: A corpus-based comparison. *Written Communication*, 31, 151–183.
- Bowden, D. (1995). The rise of a metaphor. "Voice" in composition Pedegogy. *Rhetoric Review*, 14, 173-188.
- Can, T., & Cangir, H. (2019). A corpus-assisted comparative analysis of self-mention markers in doctoral dissertations of literary studies written in Turkey and the UK. *Journal of English for Academic Purposes*, 42, 100796.
- Carson, J. (1992). Becoming literate: First language influences. *Journal of Second language writing*, 1, 37-60.
- Coates, J. (1987) . Epistemic modality and spoken discourse. *Transactions of the Philological Society* 85.
- Crismore, A. and Farnsworth, R. (1989) 'Mr. Darwin and his readers: exploring interpersonal meta discourse as a dimension of ethos'. *Rhetoric Review*, 8(1), 91-112.
- Estaji, A., & Afshin, F. (2012). A Study of Hedging in Persian Academic Papers. *Language Research*, 2(2), 17-36. [In Persian]
- Fattahi, Seyed Rahmatollah, Parirokh, Mehri. (1998). Guidelines for writing, reviewing articles and research background in the fields of humanities and social sciences. *Humanities of Al-Zahra University*, 8(28): 62-82. [In Persian]
- Fotohi Roudmoejani, Mahmoud. (2009). Literary Stylistics: The Nature of Literary Speech, Salience and Personalization of Language. *Literary Textual Studies*, 11: 23-40. [In Persian]

65 Abstract

- Ghanbari Abdolmaleki R, Firoozian Pouresfahani A, Ghorban Abdolmalaki S. Stylistic-discursive Analysis of the Novel *Osane Baba Sobhan* by Mahmoud Dowlatbadi based on the Theory of Leslie Jeffries Critical Stylistics Approach). *LRR* 2023; 14 (2) :79-114. **[In Persian]**
- Habibi, Esmail & Mirhosseini, Zohreh (2008). Writing scientific articles in compliance with ISI standards. *Quarterly Journal of Knowledge*, 1 (2): 52-62. **[In Persian]**
- Halasek, K. (1999). *A Pedagogy of possibility: Bakhtinian perspectives on composition studies*. Carbondale and Edwardsville, IL: Southern Illinois Univ. Press.
- Halliday, M. A. K. (1985). *Introduction to Functional Grammar*. (1994) London: Edward Arnold.
- Hasrati, Mostafa. (2005). Academic Writing in Iranian Universities: The lost ring of the chain. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, 11(1): 103-138. **[In Persian]**
- Helms-Park, R., & Stapleton, P. (2003). Questioning the importance of individualized voice in undergraduate L2 argumentative writing: An empirical study with pedagogical implications. *Journal of Second Language Writing*, 12, 245–265.
- Hirvela, A., & Belcher, D. (2001). Coming back to voice: The multiple voices and identities of mature multilingual writers. *Journal of second language writing*, 10(1-2), 83-106.
- Hu, G., & Cao, F. (2011). Hedging and boosting in abstracts of applied linguistics articles: A comparative study of English- and Chinese-medium journals. *Journal of Pragmatics* 43(11), 2795-2809. doi: <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2011.04.007>
- Hyland, K. (1996). Talking to the academy: Forms of hedging in science research articles. *Written Communication*, 13, 251–281.
- Hyland, K. (1998) *Hedging in Scientific Research Articles*. Amsterdam: John Benjamins.
- Hyland, K. (1999) 'Disciplinary Discourses: Writer Stance in Research Articles', in C. Candlin and K. Hyland (eds) *Writing: Texts: Processes and Practices*, pp. 99–121. London: Longman.
- Hyland, K. (1998). *Hedging in Scientific Research Articles*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Hyland, K. (2000) *Disciplinary Discourses: Social Interactions in Academic Writing*. London: Longman.
- Hyland, K. (2001). Humble servants of the discipline? Self-mention in research articles. *English for Specific Purposes*, 20, 207–226
- Hyland, K. (2002) 'Directives: Power and Engagement in Academic Writing', *Applied Linguistics* 23(2): 215–39.
- Hyland, K. (2005). *Metadiscourse: Exploring interaction in writing*. London: Continuum.
- Hyland, K. (2008). Disciplinary voices: Interactions in research writing. *English Text Construction*, 1, 5–22.
- Hyland, K. and Tse, P. (2004) 'Metadiscourse in Academic Writing: A Reappraisal', *Applied Linguistics* 25(2): 156–77.
- Ivanič, R., & Camps, D. (2001). I am how I sound: Voice as self-representation in L2 writing. *Journal of Second Language Writing*, 10(1–2), 3–33. doi:10.1016/S1060-3743(01)00034-0

- Ivanich, R. (1994). I is for interpersonal: Discoursal construction of writer identities and the teaching of writing. *Linguistics and education*, 6 (1), 3-15.
- Mansoorian, Yazdan. (2013). One Hundred Characteristics of Efficient and Effective Academic Books. *Research and Writing of Academic Books*, 17(29): 17-1. **[In Persian]**
- Matsuda, P. K. (2001). Voice in Japanese written discourse: Implications for second language writing. *Journal of Second Language Writing*, 10, 35–53.
- Mousavi S I, Kiany G, Akbari R, Ghafarsamar R. The process of developing disciplinary genre awareness through training academic writing skills: A case study. *LRR* 2016; 7 (3):171-196. **[In Persian]**
- Musapour, Nematollah, Mehrani, Mahshid, Zandi, Bahman (2008) Study of writing skills among students of face-to-face and distance education systems studied; Payam Noor University and Shahid Bahonar University of Kerman, *Quarterly Journal of the Iranian Higher Education Association*, 2 (1): 137-160. **[In Persian]**
- Nasiri, Atefeh and Karami, Zahra. (2016). Writing as a Scientific Culture Governing the University of Stylistics. Conference of the Iranian Curriculum Studies Association. 14th Round. **[In Persian]**.
- Ramanathan, V., & Arkinson, D. (1999). Individualism, academic writing, and ESL writers. *Journal of Second Language writing*, 8, 45-75.
- Rezagholi Famian, .A. & Kargar, M. (2013). The Analysis of book review Articles in Iranian Linguistics Journals based on Hyland's Metadiscourse Model. *Journal of Researches in Linguistics*, 5(9), 52-37. **[In Persian]**
- Rezagholi Famian, A. (2014). Positioning and Participation in Persian Literature Book Review Articles. *Literary Criticism*, 7(26), 23-48. **[In Persian]**
- Sharif Zare, Musa (2017). A comparative study of precautionary and emphatic expressions in different sciences in Persian and English research articles. Unpublished Master's thesis in the field of general linguistics. University of Mohaghegh Ardabili. . **[In Persian]**
- Stapleton, P., & Helms-Park, R. (2008). A response to Matsuda and Tardy's Voice in academic writing: The rhetorical construction of author identity in blind manuscript review. *English for Specific Purposes*, 27, 94–99.
- Tahririan, M. H., & Shahzamani, M. (2009). Hedging in English and Persian Editorials: A Contrastive Study. *Iranian Journal of Applied Linguistics* 12(1), 199-221.
- Taremi, T., Taki, G., & Yousefian, P. (2018). Gender in Persian Research Articles: A Corpus-based Approach to Interactional Metadiscourse Markers Based on Hyland's Model. *Journal of Researches in Linguistics*, 10(1), 23-42. doi: 10.22108/jrl.2018.108366.1142 **[In Persian]**
- Thompson, G. (2001) 'Interaction in Academic Writing: Learning to Argue with the Reader', *Applied Linguistics* 22(1): 58–78.
- Vande Kopple, W. (1985) 'Some exploratory discourse on metadiscourse'. *College Composition and Communication*, 36, 82-93.

67 Abstract

- Yang, Y. (2013). Exploring linguistic and cultural variations in the use of hedges in English and Chinese scientific discourse. *Journal of Pragmatics* 50(1), 23-36. doi:<https://doi.org/10.1016/j.pragma.2013.01.008>
- Yoon, H. J. (2017). Textual voice elements and voice strength in EFL argumentative writing. *Assessing Writing*, 32, 72-84.
- Zhang, F., & Zhan, J. (2020). Understanding voice in Chinese students' English writing. *Journal of English for Academic Purposes*, 45, 100844.
- Zhao, C. G. (2013). Measuring authorial voice strength in L2 argumentative writing: The development and validation of an analytic rubric. *LanguageTesting*, 30, 201–230.
- Zhao, C. G. (2017). Voice in timed L2 argumentative essay writing. *Assessing Writing*, 31, 73–83

مؤلفه‌های متنی صدای نویسنده در مقالات علمی علوم انسانی: تحلیلی زبان‌شناختی مبتنی بر مدل تعامل در نگارش دانشگاهی هایلند

عباس زارعی*

حسین قربانپور آرانی**، مرضیه مجد***

چکیده

صدای نویسنده مقاله یا حس حضور او در ماورای کلماتش را می‌توان از طریق کاربرد نشانگرهای واژگانی فراگفتمانی در متون تشخیص داد. این مفهوم علیرغم اهمیتش در زبان فارسی بسیار کم بررسی شده است. مشخص نیست که صدای نویسندگان مقالات علمی فارسی تا چه اندازه در آثارشان منعکس می‌شود و آنها چه ابزاری برای بیان حضور خود در متن به کار می‌برند. این پژوهش با هدف یافتن پاسخ به این سوال‌ها و از طریق بررسی کمی و کیفی عبارات و نشانگرهای فراگفتمانی استفاده شده در مقالات علمی بر اساس مدل تعاملی هایلند انجام شد. میزان استفاده‌ی نویسندگان از عبارات و نشانگرهای زبانی حضور نویسنده در متن مقالات علمی پژوهشی با روش تحقیق کیفی (تحلیل متن و کد گذاری) و کمی (شمارش فراوانی واژگانی و مقایسه آماری) مورد بررسی قرار گرفت. داده‌های پژوهش شامل متن پنجاه مقاله علمی پژوهشی انتخاب شده به صورت تصادفی از بین مقالات نمایه شده در نشریات معتبر وزارت علوم در ده سال اخیر بود. یافته‌های آزمون کالموگراف اسمرینوف پس از تحلیل محتوایی نشانگرها و کدگذاری و شمارش دستی آنها نشان داد که در این مقالات عبارات احتیاطی یا تردید نماها (بیان محتاطانه)، تقویت کننده‌ها

* دانشیار گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشکده ادبیات و زبانهای خارجی، دانشگاه کاشان (نویسنده مسئول)،

abbaszarei72@yahoo.co.uk

** دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و زبانهای خارجی، دانشگاه کاشان،

ghorbanpoorarani@yahoo.com

*** دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و زبانهای خارجی، دانشگاه کاشان،

abzar_eet@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۷/۱۶، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۱/۳۱

یا یقین‌نماها (بیان قطعی)، و نگرش‌نماها با فراوانی بسیار بالا ولی ضمایر اول شخص (بیان واضح صدا/حضور نویسنده)، ذکر مخاطب و عبارات امری با فراوانی بسیار کم برای ابراز حضور نویسنده در مقالات علوم انسانی به کار می‌روند. نتایج یافت شده حاکی از آن است که آموزش نقش و کاربرد عناصر فراگفتمانی برای ارتقای نگارش دانشگاهی ضروری است.

کلیدواژه‌ها: نگارش دانشگاهی، مقالات علمی، صدای نویسنده، مدل هایلند، نشانگرهای گفتمانی.

۱. مقدمه

نگارش دانشگاهی مسیر نشر علم و موضوعی کاربردی است که با توجه به اهمیتش در کشورهای مختلف جهان مورد توجه ویژه است. تدوین و نگارش پژوهش‌های دانشگاهی در حوزه‌های طرح تحقیق، کتاب و مقاله نویسی، پروژه نویسی، گزارش نویسی و مانند آن کار روزمره جمع‌کنندگی از دانش‌گاہیان است و در واقع موفقیت در نگارش صحیح دانشگاهی ضامن پیشرفت علمی کشور است (فتاحی و مهری، ۱۳۷۷). به طور خاص، مقاله‌نویسی یکی از اساسی‌ترین مهارت‌های دانشگاهی است و بخش مهمی از دانش و اطلاعات در دانشگاه‌ها به صورت مقاله تولید، ذخیره، و مبادله می‌شود. مهارت مقاله‌نویسی همچنین بخش مهمی از فرایند انتشار نتایج پژوهش و از این روی مهارتی کلیدی در جعبه ابزار دانش‌گاہیان است. مهارت نوشتن یک فرهنگ علمی حاکم بر دانشگاه و ابزاری در جهت احیای فرهنگ دانشگاهی است (نصیری و کرمی، ۱۳۹۵) که خود شامل مجموعه مهارت‌های زیادی مانند خوب خواندن، خوب شنیدن، توصیف کارآمد، تحلیل کردن، ترکیب و بازاندیشی، انتخاب شیوه مناسب بیان و نمایش تسلط بر ایجاد متن علمی است. علیرغم اهمیت غیرقابل انکار مهارت نگارش متون علمی، به زعم بسیاری از پژوهشگران توجه و پویایی کافی در تدریس و تحقیق در این زمینه در دانشگاه‌های ایران مشهود نیست. موسی‌پور و همکاران (۱۳۸۷) در بررسی تحقیقات مربوط به نگارش دانشگاهی به این نتیجه رسیدند که مهارت نوشتن در ابعاد مختلف قبل از دانشگاه کم‌رنگ است و در دانشگاه هم تحقیقات زیادی در این زمینه انجام نشده است. بخش مهمی از ناگفته‌های مربوط به مهارت نگارش دانشگاهی که مورد بررسی در این پژوهش است موضوع انتقال ایدئولوژی و نگرش و باور نویسنده از طریق متن است. از نظر فتوحی

(۱۳۹۲) زبان یک مهارت ذهنی و یک نظام با هدف اصلی ایجاد ارتباط است که در سطوح مختلف حامل ایدئولوژی است و در نوشتار و گفتار هر کس نگرش شخصی و ذهنیت و باورها و احساسات و پیش داوری های او، به طور خودآگاه و ناخودآگاه نمودار می شود. در نگارش دانشگاهی، نویسنده تنها گفتمان یا پیام اصلی را در متن خود نمی گنجاند، بلکه هر متنی دارای عناصر فراگفتمانی بسیاری است که نظام نوشتار را کنترل می کنند. این عناصر فراگفتمانی در واقع به نویسنده یا مؤلف امکان می دهد که نظرات و عقاید خود را کنترل شده بیان کند و با مخاطب به عنوان عضوی از جامعه ارتباط موثر برقرار کند (Hyland, 2005, p. 37).

عناصر فراگفتمان در پیشینه تحقیق در مدل های مختلفی بحث شده اند که بیشتر آنها بر مبنای زبان شناسی نظام مند هالیدی (Halliday, 1994) ارائه شده اند. هالیدی سه نقش ارتباطی برای زبان مطرح می کند که عبارتند از "نقش اندیشگانی کاربرد زبان برای بیان نظرات، نقش بین فردی برای ایجاد تعامل و بیان احساسات، و نقش متنی کاربرد زبان برای ساماندهی متن و ارجاع به جهان خواننده (Hyland, 2005, p. 26). هایلند تمام جنبه های مربوط به تعامل میان نویسنده ی متن و متن از یک سو و نویسنده ی متن و خواننده آن را از سوی دیگر ذیل اصطلاح فراگفتمان تعریف می کند (Hyland, 2005). به عبارت دقیق تر، "هدف فراگفتمان، هدایت مخاطبان در مسیر متن نوشتاری است و نه اطلاع رسانی" (Crismore, 1989, p.280). بر اساس مطالعات گسترده در حوزه نوشتار دانشگاهی و به طور خاص در مورد فراگفتمان در این حوزه، هایلند (۱۹۹۸، ۲۰۰۵) مدل پرکاربردی برای بررسی نگارش ارائه کرده است. مدل اولیه فراگفتمان هایلند (۱۹۹۸) ابتدا در دو بخش اساسی خلاصه می شد: متنی و بین فردی. بعد ها وی تغییری در نگرش خود ایجاد کرد و فراگفتمان تعاملی و تبدیلی را مطرح کرد که با فرانش های متنی و بین فردی هالیدی (۱۹۹۴) متناظر بودند. مدتی بعد هایلند و تسه (Tse, 2004) نقش دوگانه ی متنی و بین فردی فراگفتمان را رد کردند و تأکید کردند که "همه ی عناصر فراگفتمانی متن بین فردی اند زیرا فراگفتمان دانش گوینده یا نویسنده و تجربیات و نیازهایش را بازتاب می دهد" (Hyland & Tse, 2004, p.157).

بر اساس مدل فراگفتمان تعاملی در متن، که بعد به تفصیل توصیف خواهد شد، عناصر فراگفتمانی برای نشان دادن چشم انداز نویسنده نسبت به اطلاعات گزاره ای و نسبت به خواننده به کار می روند (Hyland, 2005, p. 25). فراگفتمان تعاملی مربوط به نحوه ارتباط

زبانی نویسنده متن با نوشتار خود و خواننده آن است و شامل دسته‌های مختلفی از نشانگرهای واژگانی است که تردیدنماها، یقین نماها، خود اظهارها، دخیل سازهای خوانندگان متن از جمله مثالهای آنند. بر اساس نظر طارمی و همکاران (۱۳۹۷)، تعاریف مختصری از انواع نشانگرهای تعاملی بیان می‌شود. تردید نماها بیانگر شک و تردید نویسنده نسبت به درستی گزاره‌ی بیان شده‌اند مثل: شاید، ظاهراً و عبارات مانند آنها. یقین نماها قطعیت نویسنده را نسبت به درستی متن به تصویر می‌کشند مثل: بی تردید، قطعاً نگرش نماها دیدگاه نویسنده درباره موافقت با متن، بیان اهمیت متن و شگفت زدگی او و مانند اینها را نشان می‌دهند مثل: متأسفانه، خوشبختانه خوداظهارها یا ارجاع به خود عباراتی در یک متن هستند که از طریق آنها نویسنده یا مؤلف حضور خود را در متن اعلام می‌کند. مثل: من، ما، معتقدم که دخیل سازها برای ارتباط نویسنده با مخاطب به کار می‌روند و از طریق ضمائر دوم شخص و پاره گفتارهای امری و پرسشی عینیت می‌یابند مثل: فرض کنید یا ببینید.

امروزه تحقیقات در زمینه نگارش دانشگاهی در کشورهای مختلف جهان بسیار گسترده شده است و در واقع این حیطه تحقیقاتی مانند یک رشته علمی مستقل است. وجود مجلات دانشگاهی ویژه نگارش، برگزاری کنفرانسهای خاص این موضوع، چاپ کتابهای متعدد دانشگاهی، و برگزاری دوره‌های تحصیلی نگارش در تعداد قابل توجهی از دانشگاههای جهان تأیید این نکته است. ولی متأسفانه باید قبول کرد که در حوزه نگارش به طور عام و در بررسی متون علمی زبان فارسی و مسائل مربوط به نحوه آموزش، نحوه ارزشیابی، نحوه تولید، کمیت و کیفیت تولید، و ویژگیهای متون تولید شده، تحقیقات کافی و منسجمی در دانشگاههای ایران انجام نگرفته است. به نظر می‌رسد علیرغم تلاشهای ارزنده‌ای که در خصوص آموزش نگارش دانشگاهی مفید و مؤثر در مدارس و دانشگاههای کشور انجام گرفته است، حوزه تحقیق و پژوهش در این زمینه بسیار عقب تر است.

به نقل از حسرتی (۲۰۰۵:۱۰۳)

به جرأت می‌توان گفت که تا به حال تحقیقی در زمینه فعالیتها و نظریات مربوط به نگارش دانشگاهی در ایران انجام نگرفته است. این در حالی است که نگارش دانشگاهی همیشه به عنوان عامل نشر علم مطرح و با توجه به اهمیت آن در کشورهای پیشرفته در جهان همواره مورد توجه بوده است.

یکی دیگر از حوزه‌هایی که کمتر در بررسی متون علمی مورد توجه قرار گرفته است، نحوه ابراز حضور فعالانه نویسنده در ورای متن و بیان صدای او در متن است. صدای نویسنده و نحوه برخورد او با ایده‌هایی که می‌نویسد از لایه‌های واژه‌ها و جمله‌های نوشته شده او قابل شنیدن است. سوال این است که نویسنده فارسی زبان مقاله علمی با چه نشانگرهای زبانی نحوه برخورد خود را با متن، نحوه تعامل با خواننده، و یا میزان قطعیت ایده‌هایش را مشخص می‌کند. به عبارت دیگر، آیا با توجه به مدل‌های زبانشناختی در حیطه تحلیل متن، راهی برای تعیین قدرت صدای محقق در نوشتارش وجود دارد یا خیر؟

هدف از انجام این تحقیق مطالعه مؤلفه‌های صدای نویسنده در متون علمی حوزه علوم انسانی با توجه به عناصر فراگفتمانی متن است. بحث اصلی این است که آیا واقعاً صدای نویسنده‌ی مقاله علمی از لایه‌های واژه‌ها و جمله‌های نوشته شده قابل شنیدن است و چه واژه‌ها و چه عباراتی با چه فراوانی برای بیان صدای نویسنده بکار گرفته می‌شوند. به طور خاص هدف از این پژوهش بررسی کمی و کیفی میزان کاربرد عبارات و نشانگرهای زبانی (واژگانی) مربوط به فراگفتمان در مقاله‌های علمی پژوهشی در حوزه علوم انسانی بر اساس مدل هایلند (۲۰۰۵) است.

با توجه به چارچوب نظری انتخابی و متناسب با اهداف و روش تحقیق، سؤالات زیر در این پژوهش بررسی شد: ۱) چه ابزارهای واژگانی برای ابراز صدای نویسنده در مقالات علمی پژوهشی علوم انسانی به کار می‌روند؟ ۲) آیا فراوانی کاربرد انواع مؤلفه‌های صدای نویسنده (مثل عبارات امری، عبارات احتیاطی، ضمائر اول شخص و غیره) در مقالات متفاوت است؟ به عبارت دیگر آیا صدای نویسنده یا حضور وی در متن به یک میزان از طریق انواع نشانگرهای واژگانی زبان صورت می‌گیرد؟

۲. چارچوب نظری: مفهوم صدای نویسنده در متن

یکی از تفاوت‌های اساسی بین زبان گفتار و زبان نوشتار آن است که زبان گفتار دارای ویژگی‌های آوایی بسیاری است که در زبان نوشتار موجود نیست، مثلاً: نوشتار صدا ندارد، لحن کلام ندارد، لهجه ندارد و بسیاری دیگر از جنبه‌های آوایی کلام که بسیار معنادار است در نوشتار دیده نمی‌شود. وقتی کسی وارد اتاقی می‌شود نحوه‌ی لباس پوشیدنش، نحوه‌ی قرارگیری سرش، طول خنده‌هایش، شیوه‌ی برقراری ارتباط چشمی‌اش و بسیاری از موارد غیر زبانی دیگر حتی قبل از اینکه سخنی به میان بیاورد چیزهای زیادی را در مورد

هویتش فاش می‌کند و زمانی که لب به سخن بگشاید ویژگیهای جزئی صدای او این هویت را بیشتر مشخص می‌کند. در واقع یکی از ویژگیهای نگارش این است که این کیفیتها در آن غایب است و متن نوشته شده نسبت به گفتار بسیاری از ویژگیهای ملی، جغرافیایی و اجتماعی مربوط به هویت نویسنده را در بر ندارد. اما بر اساس نظر متخصصانی نگارش مانند ایوانیچ و کمپس (Ivanic & Camps, 2001) متن نوشته شده دارای ویژگیهای لغوی، نحوی، ساختاری و جنبه‌های صوری و مادی دیگری است که مثل جنبه‌های آوایی کلام به آن روح و معنا می‌بخشد و در واقع متن نوشتاری، نشانگر هویت نویسنده و صدای او نیز هست. به نظر ایوانیچ و کمپس صدای نویسنده در همه‌ی متنهایش وجود دارد و از طریق ابزارهای زبانشناختی که در اختیار نویسنده است، انتقال می‌یابد. ایوانیچ (۱۹۹۴:۵) معتقد است اصلاً متن غیر شخصی وجود ندارد، چون نویسنده هم از طریق ابزارهای لغوی، نحوی، معنایی، بصری و فیزیکی متن خود همان کارهایی را می‌تواند انجام دهد که گوینده از طریق ویژگیهای آوایی و ظاهری خود انجام می‌دهد.

برای روشن شدن مفهوم صدای نویسنده در متن، ایوانیچ و کمپس (Ivanic & Camps, 2001) بین دو تعریف تمایز قایل شدند. تعریف اول از صدای نویسنده آن است که نویسنده تا چه اندازه در متن خود حضور دارد و تا چه اندازه با قدرت، نظر خود را اعلام می‌کند. با این مفهوم متن نویسنده ممکن است بسیار جدی و جسورانه و مقتدرانه باشد یا اینکه نسبت به متون جدی، بسیار بی تفاوت و محدود نوشته شده باشد. در واقع در این مفهوم منظور نویسنده این است که تا چه اندازه ایده‌های نویسنده مشخص شده است. مفهوم دوم صدای نویسنده که در تضاد با مفهوم اول است، به معنای بیان خود نویسنده نیست بلکه مربوط به نحوه‌ی استفاده از ابزارهای زبانی برای ابراز ذهنیات است. مثلاً متنی ممکن است در بیشتر جملاتش ضمیر "من" را به کار برده باشد و در این مفهوم، بیان و انعکاس صدای نویسنده جزء ذاتی نگارش نیست و تاحدودی به فرهنگ ارتباط دارد. بر اساس نظر باودن (Bowden, 1999, p. 97) صدای نویسنده عبارت است از

مفهومی استعاری که به خواننده کمک می‌کند، شخص نویسنده را پشت نوشته‌هایش ببیند و احساس کند. حتی اگر شخصیت نویسنده، صرفاً شخصیتی باشد که در آن متن خاص ایجاد شده باشد، تصویری از او در ورای کلماتش دیده می‌شود.

از دیدگاه کارسون (Carson, 1992) مفهوم صدای نویسنده یا ابراز هویت نویسنده یک مفهوم غربی است که ممکن است در فرهنگهای دیگر دیده نشود ولی به نظر نمی‌رسد این

ایده طرفداران زیادی داشته باشد. از نظر راماناتان و اتکینسون (Ramanathan & Atkinson, 1999) مفهوم صدای نویسنده نوعی رفتار زبانشناختی است که واضح، صریح، آشکار و بیانگر هویت نویسنده در بافت متن است.

ماتسودا (Matsuda, 2001) مدعی است، مفهوم صدای نویسنده، مفهومی برخاسته از ایدئولوژی فردگرایی است و مربوط به استقلال افراد در بیان نظرات، هنگام نوشتن است. بنابراین در جوامعی که مهارت‌های نوشتاری با فرهنگ جمعی، تدریس می‌شود، انتقال مفهوم صدای نویسنده ممکن است سخت باشد. مثلاً: چینی‌ها در نوشتن انشاء با استفاده از ضمیر اول شخص مفرد که دربردارنده ی صدای شخصی خودشان است، مشکل دارند. شاید به همین دلیل است که در ارزیابی نگارش در زبان اول می‌توان مفهوم صدای نویسنده را نیز دخیل کرد ولی در بررسی نگارش زبان دوم، گنجاندن قوت حضور و صدای نویسنده به عنوان یک واحد ارزیابی مشکل است و افراد معدودی به این درجه از مهارت می‌رسند. زائو (Zhao, 2013, 2017) در مطالعات خود درباره ی صدای نویسنده نشان داد که کیفیت نگارش در متون استدلالی، ارتباط تنگاتنگی با نحوه ی انعکاس صدای نویسنده دارد. او متوجه شد که ابراز عقاید روشن و منحصر به فرد توسط نویسنده، مهمترین عامل ارتقاء کیفیت نگارش است. بنابراین زائو روی این مسأله تأکید کرد که ایده‌هایی به طور کامل در متون نوشته شده پخته می‌شوند و توسعه می‌یابند که صدای نویسنده را به گوش خواننده برسانند و از این طریق کیفیت نگارش را افزایش دهند. بیان صریح ایده‌هایی که کاملاً پخته و توسعه یافته باشند صدای نویسنده را نشان می‌دهند و بخشی از نحوه ی انعکاس این صدا مربوط به عناصر درون متن است. به عبارت دیگر اگرچه میزان حضور و قوت صدای نویسنده در متن به پختگی محتوا و توسعه ی آن در متن مربوط می‌شود، عناصر موجود در متن و نشانه‌های تعاملی در آن، بخش مهمی از صدای نویسنده را نشان می‌دهد (Yoon, 2017).

به نظر هیرولا و بلچر (Hirvela & Bechler, 2001) جدیدترین تعریف از مفهوم صدای نویسنده، تعریف آن در غالب و ویژگیهای متنی است که توسط هایلند (۲۰۰۵، ۲۰۰۸) مطرح شده است. هایلند (۲۰۰۸) معتقد است، نویسنده ی هر متن باید با انعکاس صدایی مناسب، به طور مؤثر با خواننده ی متن خود تعامل داشته باشد و نسبت به متن و تأثیر آن بر خواننده حساس باشد. بنابراین در نگارش دانشگاهی، متن خوب، متنی است که نشان از آگاهی نویسنده نسبت به متن خود و نسبت به خواننده و نیز تأثیرپذیری او از متن در آن

دیده شود. بنابراین در تعریف هایلند، صدای نویسنده عبارت است از استفاده از عناصر زبانی مناسب برای ایجاد و ارتباط بین افراد (خواننده و نویسنده) و همچنین استفاده از عناصر زبانی برای ایجاد ارتباط بین خواننده و نویسنده از یک سو و ایده های موجود در متن از سوی دیگر. در پژوهش حاضر، منظور از صدای نویسنده همین تعریف است که هایلند ارائه کرده است.

مدل هایلند برای تفسیر صدای نویسنده که چارچوب اصلی مورد استفاده در پژوهش حاضر است در برگیرنده ی دو مفهوم است: الف) مفهوم جایگاه، ب) مفهوم مشارکت. مفهوم جایگاه مربوط به ویژگیهای متنی مخصوص خود نویسنده است و در بردارنده ی عناصر متنی است که به نویسنده کمک می کند، ایده ها، نظرات و احساساتش را در متن به وضوح نشان دهد. عناصر متنی، مربوط به جایگاه نویسنده در چهار زیرشاخه، در این مدل دسته بندی شده اند: تردید نماها یا عبارات احتیاطی (hedges)، یقین نماها یا تقویت کننده ها (boosters)، نگرش نماها (attitude markers)، و ارجاع به خود یا بیان شخصی (self-mention).

در این مدل، منظور از تردید نماها یا عبارات احتیاطی، نشانگرهای زبانی هستند که نویسنده به کار می برد تا عدم اطمینان خود را درباره ی ایده ای که می نویسد، بیان کند و امکان وجود گزینه های دیگر را از این طریق بپذیرد. مثلاً: نویسنده می تواند برای بیان تردید خود درباره ی جمله ای که می نویسد از عباراتی مانند: ممکن است، شاید، احتمال دارد و ... استفاده کند. منظور از تقویت کننده ها یا یقین نماها در این مدل، عناصر زبانی است که اطمینان نویسنده را نسبت به ادعایی که دارد نشان می دهد و استفاده از این عناصر زبانی، حاکی از آن است که نویسنده گزینه های دیگر را قبول ندارد و به ایده ی خود اطمینان دارد و برای همین از کلماتی مانند: شدیداً، قویاً، مطمئناً و ... استفاده می کند. منظور از نگرش نماها عناصر زبانی هستند که نگرش عاطفی نویسنده را نسبت به یک ایده منعکس می کنند و احساسات او مانند میزان ناراحتی و تعجب وی را نسبت به یک ایده نشان می دهند. به این منظور نویسنده ممکن است برای بیان احساس خود نسبت به یک ایده از کلماتی مانند آزار دهنده، سخیف، پست و ... استفاده کند. چهارمین و آخرین مقوله ی مربوط به جایگاه بیان شخصی یا ارجاع به خود است که به صراحت حضور شخص نویسنده را نشان می دهد و نویسنده برای این کار از ضمیر اول شخص "من و ما" استفاده می کند.

بخش دوم مدل عناصر فراگفتمانی نگارش (Hyland, 2005)، بخش مشارکت است. چهار مقوله‌ای که در بالا گفته شده مربوط به خود نویسنده بود ولی مقوله‌های بخش مشارکت مربوط به درک خواننده از متن نوشته شده است و در واقع نویسنده‌ی متن با استفاده از نشانگرهای مشارکت با خواننده تعامل فعال برقرار می‌کند و خواننده را نیز در خلق متن خود در نظر می‌گیرد. نشانگرهای مشارکت ویژگیها و نشانگرهای متنی هستند که به خواننده برمی‌گردند. این نشانگرها شامل پنج دسته هستند: ضمائر خواننده یا ذکر مخاطب (Reader Pronouns)، جملات امری یا دستوری (Directives)، جملات پرسشی، استفاده از دانش مشترک (knowledge reference)، و خودگویی یا ضمیر درون (Personal aside). از این پنج مقوله‌ی مربوط به مشارکت در متون علمی بیشتر از دو یا سه مقوله استفاده نمی‌شود. هایلند (Hyland, 2008) و زائو (Zhao, 2013) نشان دادند که خودگویی یا ضمیر درون و دانش مشترک و جملات پرسشی در متون علمی به کار نمی‌روند و یا به صورت خیلی محدود استفاده می‌شوند و بنابراین بیشتر ضمائر خواننده و جملات امری در این دست تحقیقات از جمله تحقیق حاضر مورد مطالعه قرار می‌گیرند.

منظور از ضمائر خواننده، واژگان و عناصر زبانی هستند که به صراحت، خواننده را برای مشارکت و گفتمان متن دعوت می‌کنند. در این گونه موارد، نویسنده از ضمیر دوم شخص "تو و شما" استفاده می‌کند و گاهی خود و خواننده را با همدیگر به توجه به متن دعوت می‌کند و از ضمیر "ما" (نشان دهنده‌ی جمع یعنی خواننده و نویسنده) استفاده می‌کند. دسته‌ی دوم از نشانگرهای مشارکت، استفاده از جملات امری و عبارات دستوری است که از طریق آنها، نویسنده‌ی متن از خواننده می‌خواهد کاری را انجام دهد و به این منظور از افعال کمکی اجبار مانند: باید و از جمله‌های امری استفاده می‌کند. دسته‌ی سوم از نشانگرهای مشارکت، استفاده از جملات پرسشی هستند که برای فعال سازی بیشتر ذهن خواننده، نویسنده آنها را مورد سؤال قرار می‌دهد (مگر اینطور نیست؟). استفاده از دانش مشترک زمانی است که نویسنده به دانسته‌ای خواننده و خود اشاره می‌کند (همانطور که می‌دانید). خودگویی یا ضمیر درون بیانی است که نویسنده در خارج از ساختار گفتمان برای خودش بکار میبرد (چه می‌گویم). غیر از سه مورد اخیر که در متون علمی کاربرد ندارند، درباره بقیه دسته‌های عنصر فراگفتمانی در زیر توضیح بیشتری ارائه می‌شود.

تردیدنماها در حقیقت برای کاهش تعهد یک نویسنده، نسبت به ادعاهایی که مطرح کرده است، مورد استفاده قرار می‌گیرند (Hyland, 1998) و نقش تعیین کننده‌ای در گفتمان

علمی ایفا می‌کند، زیرا در متون علمی احتیاط و دقت از شروط لازم و مهم به حساب می‌آیند. البته مورد ذکر شده، تنها دلیل استفاده رایج از تردیدنماها نیست، رعایت ادب (پرهیز از بی احترامی به دیگران) و توجه به ملاحظات فرهنگی (امکان وجود عقاید متفاوت و گاه متضاد) از دیگر دلایل استفاده از تردیدنماها هستند. برعکس،

یقین نما صورتی زبانی است که قطعیت و یقین نویسنده/گوینده را نسبت به تحقق امری نشان می‌دهد. اگر نویسنده ای احساس کند که اطلاعات هواشناسی دقیق و کافی در اختیار دارد، ممکن است از یک یقین نما مانند حتماً یا به طور قطع برای نشان دادن قطعیت خود استفاده می‌کند رضاقلی، فامیان و کارگر (۱۳۹۲:۴۰).

بر اساس توضیحات آیول و لنکستر (Aull & Lancaster, 2014) تردیدنماها یا عبارات احتیاطی، عبارات زبانی هستند که برای کاهش تعهد علمی فرد نویسنده و باز کردن فضای گفتمان برای وی به کار می‌روند و گستردگی زیادی دارند. عمل کاهش تعهد علمی نویسنده نسبت به ادعاهایش و گسترش فضای گفتمانی او از طریق زیر انجام می‌شود: (۱) از طریق افعالی که معنای آنها به نظر رسیدن است. مانند: چنین می‌نماید که، به نظر می‌رسد که، ظاهر امر این است که، (۲) افعال مربوط به فرایند ذهنی مانند پژوهش حاضر نشان می‌دهد که، از پژوهش حاضر چنین بر می‌آید که، (۳) افعال کمکی مربوط به بیان احتمال مثل: شاید برود، می‌تواند بیاید، ممکن است، می‌تواند برود، ممکن بود برود، می‌توانست برود، (۴) قیود نشان دهنده ی تقریب مثل: احتمالاً، عموماً، (۵) عبارت تخفیفی مثل: تقریباً، تا حدی، تا درجاتی، به درجاتی، نزدیک به یقین نماها در مدل هایلند (۲۰۰۵) صورت های زبانی اند که یقین و قطعیت نویسنده را نسبت به تحقق امری، بازتاب می‌دهند. و زمانی که نویسنده در متنش از عبارات تأکیدی بیشتری استفاده کند نشان می‌دهد که نسبت به صحت و درستی سخن خود اطمینان بیشتری دارد ولی اگر بیشتر از عبارات احتیاطی در متن خود استفاده کند، تردید و عدم اطمینان را نسبت به متن و نوشته می‌رساند. بر اساس مدل مورد استفاده در تحقیق و همچنین توضیحات آیول و لنکستر (۲۰۱۴)، تقویت کننده ها یا یقین نماها عبارات زبانی هستند که کاربردشان باعث می‌شود تعهد نویسنده نسبت به متنی که نوشته است زیادتر شود. نویسندگان متون علمی معمولاً این کار را با استفاده از قیودی انجام می‌دهند که تشدید کننده و تقویت کننده باشد. مانند: صراحتاً، قطعاً و ... که این نوع عبارات صدای نویسنده را در متن برجسته تر می‌کنند. تقویت کننده ها یا یقین نماها در واقع بر میزان صحت ادعا نیز تأیید دارند. مثلاً کلمه ی حقیقتاً نشان می‌دهد که

نویسنده به حرفی که می زند اعتقاد راسخ دارد. بر اساس نظر هایلند (۲۰۰۵:۵۲) کلماتی مانند: به تصویر کشیدن، صراحتاً، به طور شفاف و کلماتی از این دست به نویسنده امکان می دهد که بقیه‌ی گزینه های مقابل ایده اش را حذف کند و نظرات مخالف را کنار بگذارد و اطمینان کامل خود را به آنچه می گوید بیان کند.

نگرش نما بیان کننده دیدگاه نویسنده نسبت به معانی پاره گفت ها، بیان کننده شگفتی، اجبار، موافقت، اهمیت و غیره است. از نظر هایلند (۲۰۰۵) نگرش نماها، عبارات زبانی هستند که بیشتر جنبه ی احساسی نویسنده را در متن نشان می دهند و ربطی به رویکرد علمی و شناختی او ندارند. در واقع این عبارات مربوط به احساسات و عواطف هستند نه مربوط به تفکر و تعقل. این عبارات، نگرش نویسنده را نسبت به ادعایی که در متن خود نوشته است نشان می دهند اما وضعیت اعتبار علمی جملات را نشان نمی دهند و ارتباط احتمالی آن با بقیه ی بحث را به تصویر نمی کشند و حتی قابلیت اعتماد و میزان حقیقت نوشته، جمله و یا ایده ای را نمی سنجند بلکه تعجب، میزان توافق، میزان اهمیت، میزان ناراحتی و عواطف دیگری از این دست را که در خواننده نسبت به متن به وجود آمده را نشان می دهند.

تعریف ارجاع به خود یا بیان شخصی در مقالات علمی عبارت است از استفاده از ضمایر اول شخص (من و ما) و صفتهای ملکی شخصی (مال من و مال ما، م مثل هدفم و مان مثل نظرم) برای بیان مطالب علمی (هایلند، ۲۰۰۵). بر اساس نظر هاروود (Harwood, 2005) استفاده از این ضمایر حضور جدی نویسنده را در متن نشان می دهد. این ضمایر و صفات ملکی به نویسنده کمک می کند تا جایگاه خود را ارتقا دهد. استفاده از ارجاع به خود به نویسنده امکان می دهد که ایده ی علمی یا اختراعی را به خود نسبت دهد به هر حال نویسنده باید وضعیت خود را در رابطه با متنی که می نویسد نشان دهد تا خواننده و جامعه بدانند خود او در متن چه کاره است؟ نویسنده آگاهانه انتخاب می کند تا چه اندازه در متنش حاضر یا غائب باشد و جایگاهش را با استفاده از ضمایر شخصی مشخص می کند. ارجاع به خود یا بیان شخصی در نگارش متن علمی یک شیوه ی کلیدی است که از طریق آن نویسنده می تواند هویتی دانشگاهی و آکادمیک و توانمند را از خود به تصویر بکشد و برای ادعاهای پژوهشی که در نوشتار خود مطرح می کند تأیید و تصدیق بگیرد اگر چه در دانشگاهها به بسیاری از دانشجویان آموزش داده می شود که در نوشته های علمی از به کار گیری ضمیر اول شخص پرهیز کنند. باید دانست که این ضمایر

نقش تعاملی بسیار حیاتی در خلق ارتباط بین نویسنده و مخاطبانش دارد چون هم به نویسنده هویت علمی و هویت دانشگاهی می‌بخشد و هم او را به عنوان مبدع و خالق ایده معرفی می‌کند (Hyland, 2005).

منظور از ضمایر خواننده، واژگان و عناصر زبانی هستند که به صراحت، خواننده را برای مشارکت در گفتمان متن دعوت می‌کنند. ضمایر دوم شخص (تو، شما، مال تو، مال شما) شاید واضح‌ترین شیوهی اشاره به خواننده در متن باشند چون به صراحت حضور خواننده در متن را بیان می‌کنند اگر چه به گفته‌ی هایلند (Hyland, 2005) بسیاری از افراد از به کارگیری آنها پرهیز می‌کنند و فکر می‌کنند که مناسب نگارش دانشگاهی نیستند. در متون دانشگاهی بیشتر از ضمایری که هم خواننده و هم نویسنده را به طور همزمان دربر می‌گیرد استفاده می‌کنند و به جای شما از ما که شامل نویسنده و خواننده می‌شود استفاده می‌کند. به عنوان مثال به جمله‌ی زیر دقت کنید: "همه‌ی ما به عنوان روانشناس می‌دانیم که این مسأله درست است" در این جمله خواننده نیز دخیل شده است.

جملات امری یا دستوری که بیشتر با استفاده از افعال اجبار و امر و فعلهای کمکی مثل: "باید" نشان داده می‌شوند، ابزاری هستند که به نویسنده امکان می‌دهند خواننده‌ی متن را راهنمایی کند و از او بخواهد که کاری را انجام دهد (مثلاً: جزیئات را در شکل ۲ ببینید). بر اساس نظر هایلند (Hyland, 2002)، در بسیاری از متون پرکاربردترین ابزار برای مشارکت دادن خواننده در متن نوشته شده، استفاده از جملات امری است. تمام جملات امری و تمام افعال کمکی که الزام را نشان می‌دهند و حتی صفاتی که لزوم انجام کاری را می‌رسانند و به خواننده دستوری را می‌دهند و یا چیزی را به صورت خاص ببینند، جزء این گونه نشانگرها قرار می‌گیرند. این نشانگرها به متن، حالت دیالوگی و گفتگومانند می‌دهند و خواننده را در درک متن، مشارکت جدی می‌دهند.

۳. پیشینه تحقیق

نگارش علمی یکی از انواع گفتمان است که شامل دو سطح است: سطح گفتمان وسطح فراگفتمان. در سطح گفتمان خواننده با محتوای گزاره‌ای سر و کار دارد درحالی که در سطح دوم یعنی فراگفتمان خواننده از طریق متن، در مسیر متن هدایت و راهنمایی می‌شود (vande Kopple, 1985; Crismore, 1985). در واقع، نگارش دانشگاهی با نگارش روزنامه‌ای، نگارش خلاق، و دیگر انواع نگارش مرسوم بین عامه مردم متفاوت است و مهارت و

دانش ویژه می‌طلبد. در بررسی که حبیبی و میر حسینی (۱۳۸۷) در مورد نحوه‌ی نگارش مقالات علمی بر اساس معیارهای ISI انجام دادند به این نتیجه رسیدند که این معیارهای منطقی رابطه‌ی مستقیم با سواد اطلاعاتی و مهارت نگارش دارند و یکی از دلایل مهم عدم پذیرش بسیاری از مقالات مؤلفان ایرانی در مجلات با رتبه‌ی بالای ISI، ضعیف بودن سواد اطلاعاتی و نگارشی پژوهشگران کشور است. پس داشتن دانش یا توان انجام پژوهش تنها بخشی از مهارت‌های مورد نیاز جامعه دانشگاهی است و بخش مهم دیگری در جعبه ابزار دانشگاهیان مهارت نوشتن به شیوه علمی است. نگارش علمی نگارشی نظام‌مند با ساختاری مشخص و ویژگیهای منحصر به فرد و استاندارد است.

عبدی (۱۳۸۸) در بررسی مقالات علمی فارسی در مقایسه با مقالات علمی انگلیسی به عنوان زبان معیار قابل قبول جامعه گفتمانی علمی متوجه شد که برخی از راهبردهای فراگفتمانی گویش‌وران زبان فارسی تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای با زبان معیار دارند. او نتیجه گرفت که در مجموع هنجارهای گویش‌وران فارسی از نظر به‌کارگیری فراگفتمان مانند دیگر اعضای جامعه گفتمانی علمی است ولی تفاوت در عدم به‌کارگیری برخی ویژگیهای گفتمان علمی مانند اظهار نکردن خود نویسنده در مقالات فارسی زبانان بسیار چشمگیر است.

منصوریان (۱۳۹۲) در مطالعه کیفیت نگارش علمی به این نتیجه رسید که برخی از مهمترین ویژگیها عبارتند از: تخصص‌گرایی و هدفمندی موضوعی، توان استنادی و ماهیت میان‌رشته‌ای، جامعیت و روزآمدی، صلاحیت و کارنامه پدیدآورندگان، پاکیزگی نگارشی و ادبی، انسجام و یکدستی محتوایی و ساختاری، همخوانی با نظریه‌های یادگیری و پژوهشی، ماهیت تعاملی و توان انگیزشی، ویژگیهای فیزیکی و ظاهری، و استفاده صحیح از تحلیل گفتمان و فراگفتمان. از بین این ویژگیها، خصوصیات فراگفتمانی به تولید متون اصولی مبتنی بر هنجارها و انتظارات افراد کمک می‌کنند و براین اساس استوارند که نگارش و گفتار، چیزی بیش از انتقال ایده‌ها و تعیین معنای اندیشگانی را در بر دارد (قنبری عبدالملکی و همکاران، ۱۴۰۲).

در بررسی تعامل میان نویسنده و خواننده متن و بر اساس انگاره نظری فراگفتمان هایلند، رضاقلی فامیان (۱۳۹۳) عناصر زبانی مختلف شامل «تردیدنماها»، «یقین نماها»، «نگرش نماها»، و «ارجاع به خود» را در مقالات نقد کتاب ادبیات فارسی شناسایی، استخراج و شمارش کرد و نتیجه گرفت که نگرش نماهای منفی پربسامدترین و جملات

امری کم بسامدترین عناصر زبانی این مقالات هستند و برخی نشانگرهای گفتمانی بسیار نادر استفاده می‌شوند.

استاجی و افشین (۱۳۹۰) در بررسی عبارات احتیاط آمیز بیان می‌کنند که عبارات احتیاط آمیز بیانگر تردید نویسنده و عدم قطعیت گزاره بوده و نویسنده با استفاده از آنها می‌تواند عدم پابندی کامل به ارزش صدق یک گزاره را نشان دهد. آنها به این نتیجه رسیده‌اند که بسامد عبارات احتیاط آمیز در رشته‌ی ادبیات نسبت به شیمی بیشتر است و این به دلیل طبیعت متفاوت و ماهیت استدلالهای مربوط به دو رشته است.

شریف زارع (۱۳۹۶) تفاوت کاربرد عبارات احتیاط آمیز و تأکیدی را در صد و بیست مقاله از رشته‌های مختلف در فارسی و انگلیسی انتخاب کرده و آنها را طبق مدل فراگفتمانی هایلند بررسی کرد. او به این نتیجه رسیده که در مقالات انگلیسی تعداد بیشتری از عبارات احتیاط آمیز نسبت به مقالات فارسی به کار رفته ولی در مورد عبارات تأکیدی نتیجه برعکس بوده است، یعنی کاربرد عبارات تأکیدی در مقالات فارسی نسبت به انگلیسی بیشتر بوده است. به طور خلاصه، یکی از مهمترین موارد کاربرد عبارات تأکیدی و احتیاطی، در مقالات است که باعث می‌شود نویسنده با این عبارات میزان اطمینان و یا شک خود را نسبت به متن و نوشته‌ی خود به خواننده منتقل کند (شریف زارع، ۱۳۹۶، ص ۱۳). همانگونه که از پیشینه فوق بر می‌آید، تحقیق چندانی درباره تصویر کلی صدای نویسنده در مقالات پژوهشی فارسی انجام نشده و تعداد معدودی محقق برخی از دسته‌های فراگفتمانی مربوط به صدای نویسنده را بررسی کرده‌اند.

طارمی و همکاران (۱۳۹۷) خود در بررسی تفاوت کاربرد انواع نشانگرهای فراگفتمان تعاملی موجود در مقالات علمی پژوهشی به این نتیجه رسیدند که تفاوت بارزی در میزان فراوانی نشانگرهای فراگفتمان تعاملی وجود دارد. به عنوان مثال: درباره‌ی تردیدنماها و نگرش نماها و خوداظهارها، تفاوت بارز و درباره‌ی یقین نماها و دخیل سازها که نمونه‌هایی از عناصر فراگفتمانی مورد بررسی در اثر آنان بود تفاوت چندانی بین نویسندگان مرد و زن یافت نشد و بنابراین ادعا کردند که در استفاده از صورت های زبانی فراگفتمانی تفاوتی بین زنان و مردان وجود دارد.

فامیان و کارگر (۱۳۹۲) نیز به بررسی تردیدنماها و یقین نماهای به کار گرفته شده در مقالات نقد کتاب‌های زبان‌شناسی ایران پرداختند و به این نکته اشاره کردند که متقدان مرد از یقین نماهای بیشتری استفاده می‌کنند، اما در استفاده از تردیدنماها تفاوت چشمگیری میان

مردان و زنان مشاهده نمی‌شود. در متون غیر علمی، تحریریان و شاهزمانی (۲۰۰۹) در بررسی تردیدنماها در سرمقاله‌های روزنامه‌های انگلیسی و فارسی نشان دادند که در روزنامه‌های انگلیسی سرمقاله‌های سیاسی، در مقایسه با سرمقاله‌های اقتصادی و اجتماعی حاوی تردیدنماهای بیشتری هستند. اما در مقابل در روزنامه‌های فارسی زبان تعداد تردیدنماها در سرمقاله‌های اقتصادی بیشتر بود.

نتایج بررسی نشانگرهای گفتمانی متون علمی در منابع بین المللی نیز گزارش شده است. هاروود (۲۰۰۵) نشان داد که در علوم پایه حتی مقالاتی که در آنها حضور نویسنده جدی نیست راهکارهایی برای استفاده از ضمائر شخصی مثل (من و ما) هستند که به نویسنده کمک می‌کند، جایگاه علمی خود را ارتقا دهد و به عبارت دیگر ضمیری چون (من و ما) که به نویسنده ی مقاله برمی‌گردد و به افزایش شهرت نویسنده و اثر او کمک می‌کند. یکی از شیوه‌هایی که نویسندگان مقالات علمی می‌توانند به کار بگیرند تا نشان دهند که ایده و اثرشان قابل توجه است، استفاده از راهکار ارجاع به خود است به این نحو که نویسندگان به کارهایی که خودشان قبلاً انجام داده اند ارجاع می‌دهند. ارجاع به خود یکی از مهمترین شیوه‌هایی است که می‌تواند نشان دهد که محقق با موضوع آشناست و می‌داند چه چیزی می‌گوید و حداقل چیزی دارد که ارزش گفتن دارد .

کن و کانجیر (Can & Kanjir, 2019) ارجاع به خود و نشانه‌های آن را در پایان نامه‌های دکترای رشته ی مطالعات ادبی در ترکیه و انگلستان با هم مقایسه کردند تا متوجه شوند که دانشجویان رشته ی مطالعات ادبی ترکیه تا چه اندازه با دانشجویان همین رشته در دانشگاه‌های بریتانیا از نظر استفاده از ضمائر اول شخص تفاوت دارند. آنها یکصد پایان نامه دکترای را به این منظور بررسی کردند و به صورت آماری نشان دادند که از نظر میزان استفاده از ضمائر اول شخص تفاوت زیادی بین آنها وجود دارد. در این تحقیق، پایان نامه‌های دکترای مورد مطالعه، شامل سه و نیم میلیون کلمه در زبان ترکی و چهار میلیون کلمه در زبان انگلیسی بود. بیشترین تفاوت بین این دو در کاربرد ضمیر «من» بود به گونه ای که گویش وران ترکی در هر ده هزار کلمه، نوزده صدم (۱۹٪) ولی گویش وران زبان انگلیسی در هر ده هزار کلمه دوازده و نود و پنج صدم (۱۲/۹۵) از کلمه ی « من» استفاده کرده بودند. ضمیر ملکی «م» در بخش انگلیسی شش و شصت و چهار صد (۶۶/۴) بار در هر ده هزار کلمه و در بخش ترکی هشت صدم (۸٪) بار در ده هزار کلمه به کار رفته بود. در استفاده از کلمه ی « ما» نیز تفاوت، معنادار بود و کمترین تفاوت مربوط به استفاده از ضمیر

«مان» بود که باز هم در پایان نامه های زبان انگلیسی همه ی این ضمائر بیشتر از زبان ترکی به کار رفته بودند. به اعتقاد نویسندگان این مقاله تفاوت کمتری که در استفاده از ضمیر «ما» وجود داشت به خاطر این بود که ترکها مخصوصاً از این ضمیر استفاده می کردند تا از به کار بردن ضمیر «من» خودداری کنند چون استادان به آنها گفته بودند که از این طریق می توانند دقیقتر و علمی تر بنویسند و به نحوی هویت و دیدگاه شخصی خود را پنهان کنند، در صورتی که نویسندگانی که زبان مادریشان انگلیسی بود از به کار بردن کلمه ی من و ابراز صریح نظر شخصی خود پرهیز نمی کردند. این نشان می دهد که ترک زبانان به طور چشمگیری کمتر از انگلیسی ها برای بیان حضور خود در متن از ضمائر شخصی استفاده می کنند.

کوتس (Coates, 1987) در بررسی کاربرد عناصر گفتمانی در نگارش توسط زبان آموزان نشان داده که عموماً نویسندگان غیر بومی قادر نیستند در بیانات خود به طور مؤثر از عبارات احتیاط آمیز استفاده کنند و برای استفاده از آن نیاز به آگاهی و آموزش دارند در صورتی که بسامد استفاده از این عبارات احتیاط آمیز در محاوره آنان تقریباً دو برابر گفتمان مکتوب است. مارکانن و شرودر (Markanen & Scheroder, 1997) نیز معتقدند که کاربرد عبارتهای احتیاط آمیز در متون رشته های مختلف بر خلاف تصور برخی پژوهشگران تفاوتهای معنادار ندارد و عبارات احتیاط آمیز در مقالات همه رشته ها وجود دارد.

یانگ (Young, 2013) تردیدنماهای استفاده شده در نوشته های علمی زبان انگلیسی و چینی را بررسی کرد و آنها را بر اساس مدل هایلند شناسایی و طبقه بندی کرد. یانگ از عبارت «تردیدنما» به عنوان واژه فراگیر استفاده کرد. او به این نتیجه رسید که تعداد تردیدنماهای استفاده شده در پایگاه داده انگلیسی زبان ها دو برابر پایگاه داده انگلیسی چینی زبان هاست. او برای توضیح این مطلب به نقش زبان مادری و تفاوت های فرهنگی میان انگلیسی ها و چینی ها اشاره کرد. هو و چائو (Hu & Chao, 2011) نیز به بررسی تردیدنماها و یقین نماها در چکیده مقالات زبان شناسی کاربردی در مجلات چینی و انگلیسی پرداختند و نشان دادند که تردیدنماها در مجلات انگلیسی بیشترند ولی یقین نماها در مجلات چینی بیشترند.

۴. روش تحقیق

روش تحقیق مورد استفاده در این پژوهش شامل تلفیقی از هر دو نوع روش کمی مبتنی بر مطالعه دقیق و بررسی فراوانی واژگانی و کیفی، مبتنی بر کدگذاری و تحلیل متن بود. در بخش کیفی ابتدا مقالات علمی مورد مطالعه، از نظر کاربرد مؤلفه‌های صدای نویسنده و بر اساس مدل زبانشناختی ارائه شده توسط هایلند (۲۰۰۵) بررسی و توسط دو متخصص کدگذاری شدند تا وضعیت کاربرد مؤلفه‌های صدای نویسنده در این مقالات علمی مشخص و تک تک موارد بکار رفته کدگذاری شوند. به طور دقیقتر، روش تحقیق مبتنی بر روش تحلیل محتوای متن و شمارش کمی است. در بخش کمی برای هر یک از طبقه‌بندی‌های مؤلفه‌های صدای نویسنده فراوانی و درصد محاسبه شده است. برای انجام این پژوهش ابتدا پنجاه مقاله علمی پژوهشی علوم انسانی به صورت تصادفی از بین مقالات چاپ شده در مجلات نمایه شده در جدیدترین فهرست نشریات دارای اعتبار وزارت عتف از وبگاه اختصاصی نشریات انتخاب شد. جامعه آماری مقالات مورد بررسی شامل کل مقالات علمی-پژوهشی چاپ شده در مجلات مصوب وزارت علوم از آغاز سال ۱۳۹۰ تا پایان سال ۱۳۹۹ بود.

حجم نهایی نمونه مقالات مورد بررسی بر اساس حداقل لازم در تحقیقات کیفی و امکانات پژوهش تعیین شد. واحد تحلیل تک تک جملات موجود در چکیده و مقدمه و بحث و نتیجه‌گیری مقالات بود و چون در بخش پیشینه تحقیق نویسندگان فقط گزارشی از تحقیقات انجام شده ارائه کرده بودند، این بخش از مقالات در کدگذاری نشانگرهای فراگفتمانی صدای نویسنده در نظر گرفته نشد. در مجموع متنهای کدگذاری شده شامل ۷۳۶۷۶ کلمه و طولانی‌ترین بخش بحث و نتیجه‌گیری و کوتاه‌ترین آن چکیده بود. تجزیه و تحلیل، کدگذاری، تعیین و شمارش مؤلفه‌های صدای نویسنده بر اساس تعاریف مشخص شده در بخش نظری و پیشینه تحقیق و بر اساس پروتکل کدگذاری توافق شده بین دو محقق انجام گرفت. دو پژوهشگر مدل و نشانگرهای مبتنی بر آن را با هم مطالعه و جداول نشانگرها را مرور کردند و کدگذاریها را با دقت انجام دادند. ضریب توافق آنها ۹۷ درصد بود و در موارد اختلافی با کمک یکدیگر به نتیجه رسیدند.

۵. یافته‌ها

در بررسی اولیه داده‌های تحقیق مشخص شد نویسندگان متون دانشگاهی گاهی و به صورت خیلی محدود با پیش فرض این که با خوانندگان احتمالی خود در برخی ارزشها و عقاید خاص، اشتراک و اتفاق نظر دارند، از نشانه‌هایی استفاده می‌کنند تا توجه خوانندگان خود را به چنین اطلاعات و دانش‌های مشترک معطوف نمایند و بدین وسیله آن‌ها را با خود همراه و موافق سازند. به طور مثال، آنها به ندرت به کاربرد عباراتی مانند: ما میدانیم، همگان بر این باورند که و ... روی می‌آورند. پیشنهاد پژوهش نیز نشان می‌داد که این نوع نشانگرها به خاطر مرسوم نبودن در کدگذاری وارد نمی‌شوند. با توجه به این که تک‌گویی و پرسش از خواننده نیز در متون علمی کاربردی ندارد و در تحقیقات مشابه نیز در نظر گرفته نشده بودند، این نشانگرها نیز در کدگذاری نادیده گرفته شدند. در نهایت، در این تحقیق نیز مانند تحقیقات پیشین شش دسته نشانگر در مقالات بررسی شدند. این نشانگرها، مؤلفه‌های فراگفتمانی صدای نویسنده در متن هستند که در جدول ۱ درشش دسته مطابق مدل مدل هایلند (۲۰۰۵) خلاصه شده‌اند.

جدول ۱: نشانگرهای درون متنی صدا بر اساس مدل هایلند (۲۰۰۵)

مشارکت جویی engagement			موضع‌گیری و جایگاه stance			
مربوط به ارتباط نویسنده با خواننده متن			مربوط به خود نویسنده متن			
جملات امری		ضمایر خواننده (ذکر مخاطب)	ارجاع به خود یا بیان شخصی	نگرش نماها	یقین‌نماها یا تقویت‌کننده‌ها	تردیدنما یا عبارات احتیاطی

با مطالعه دقیق هریک از جملات متون علمی مورد مطالعه به عنوان واحد تحلیل و با علامت‌گذاری هر یک از نشانگرهای واژگانی به عنوان واحد شمارش فراوانی انواع نشانگرهای مذکور در جدول ۱ بدست آمد. برای درک بهتر نحوه بررسی نشانگرهای گفتمانی توسط خوانندگان و به عنوان نمونه یکی از متن‌های کدگذاری شده که توسط هر دو پژوهشگر با توافق کامل کدگذاری شده در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲. نمونه کدگذاری نشانگرها در چکیده مقاله حاجتی و حسینی (۱۳۹۶)

دین زرتشت مانند اسلام، به دو ساحتی بودن انسان باور داشته، معتقد است: انسان علاوه بر ساحت جسمانی و
یقین نما یقین نما
بدن ظاهری، که قابل مشاهده است، دارای ساحت غیرمادی است. این پژوهش به توصیف و بررسی تطبیقی واژگان قرآنی و اوستایی درباره بُعد غیرمادی انسان می پردازد.
نگرش نما
در قرآن، از پنج واژه «روح»، «نفس»، «قلب»، «فؤاد» و «صدر» یاد شده است که اشاره به بعد مجرد انسانی دارند.
در اوستا نیز پنج واژه «آهو»، «ذئنا»، «بتوذا»، «اوروان» و «فروشی» واژگانی هستند که به ساحت غیرمادی انسان دلالت دارند.
این مقاله با روش توصیفی تطبیقی و با تأکید بر قرآن و اوستا به ویژه گاهان زرتشت، نخست به توصیف این واژگان پرداخته، شباهت ها و تفاوت های این واژگان را برجسته کرده، سپس، تحلیلی نو در این زمینه ارائه می کند.
یقین نما یقین نما
افزون بر شباهت هایی که میان واژگان قرآنی و اوستایی وجود دارد، تفاوت های اساسی نیز به چشم می خورد،
یقین نما
از مهم ترین آنها، می توان به تبیین و تحلیل عقلی صحیح از واژگان قرآنی و فقدان تحلیل محتوایی صحیح از تعدد واژگان اوستایی و منافات آن با بداهت عقلی درباره وحدت حقیقی انسان اشاره کرد.
نگرش نما

در جدول ۲ در خط اول چکیده مورد بررسی دو بار از نشانگرهای یقین نما استفاده شده است و اعتقاد و باور موجود پررنگ شده است. در ادامه همین متن عبارات و نشانگرهای واژگانی مانند تأکید، برجسته کردن، و مهمترین استفاده شده اند که همگی یقین نما هستند و در این متن فقط یک نگرش نما دیده شده است.

در پاسخ به اولین سؤال پژوهش حاضر (چه ابزارهای واژگانی برای ابراز صدای نویسنده در مقالات علمی اساتید علوم انسانی به کار میروند؟) بررسی مقالات بر اساس مدل مورد استفاده نشان داد که مقالات در حوزه علوم انسانی از همه دسته های نشانگرهای زبانی مستخرج از مدل و مندرج در جدول ۱ برای ابراز حضور خود در متن و بیان صدای نویسنده استفاده می کنند. این نشانگرها شامل شش دسته زیرند که هم در چکیده و هم در مقدمه و نتیجه مقاله یافت می شوند. (بخش پیشینه تحقیقات چون بیشتر مرور و ارائه نظرات دیگران است در تحلیل صدای نویسنده آورده نشده است).

عبارات احتیاطی: در نگارش دانشگاهی برای تفکیک حقایق از ادعاها لازم است نویسنده در بیان اظهارات خود هوشیار و محتاط عمل کند: به طور مثال، کاربرد عباراتی مانند: به نظر می رسد، ممکن است، محتمل است، می تواند، تا حدی و نتایج بررسی ها نشان داد که به طور متوسط ۱۸/۳۴ واژه یا عبارت تردیدنما یا احتیاط آمیز در هریک از این

پنجاه مقاله بکار رفته بود. کمترین فراوانی استفاده تنها دو عبارت در یکی از مقالات و بیشترین فراوانی تعداد ۸۶ عبارت احتیاط آمیز در یکی دیگر از مقالات بود. فهرستی از تردیدنها یا عبارات احتیاطی یافت شده و کد گذاری شده در تحقیق حاضر در جدول ۳ آورده شده است:

جدول ۳. عبارات احتیاط آمیز یا تردید نماها در مقالات علمی پژوهشی علوم انسانی

ظاهراً	تقریباً	ضرورتاً	عمدتاً	اصالتاً	به طور مکرر	به طور عمده	در بسیاری از موارد
به احتمال کم	در برخی	در اکثر موارد	مقدمتاً	از این منظر	از این رویکرد	اکثراً	اغلب
نسبتاً	به طور تقریبی	معمولاً	گاهی اوقات	معدودی	باید و شاید	گاهی	به نظر من
احتمالاً	به اعتقاد	به احتمال زیاد	ممکن است	بر اساس دانش من	معمول	شاید	اکثریت
در مجموع	محتمل است	فرض بر این است	فرض می شود	غیر شفاف	قابل تامل	فرض می کنیم	فرضاً
به طور فرضی	نسبتاً زیاد	تقریباً بد	ظاهراً	مکرراً	از دیدگاه من	به نظر می رسد	به نظر می رسد
به طور تقریبی	بحث می کند	بحث این است که	بحث کرد که	حدس زده می شود	نشانگر آن است که	پیرامون	بر این باور است که
بر این باور بود که	به طور گسترده	تا حد معینی	تا مقدار معینی	پیشنهاد می کند	پیشنهاد شد	تا سطح خاصی	مدعی است
ادعا می کند	ادعا کرد	می توانست	نمی تواند	معمولاً	غیر محتمل	می تواند	شک برانگیز است
احساس می شود	احتمال می دهد	به طور تخمینی	تخمین زده می شود	تخمین	گروهی	احساس می کنم	احساس می کرد
تا حدودی	امکان دارد	غیر قطعی	به طور معمول	فرض کرد	احتمال می دهد	از منظر من	از منظر ما
تا حدی	در اکثر موارد						

استفاده از کلمات یا عبارات ذکر شده در جدول مانند شاید و تا حدی و هشیار و احتیاط نویسنده را در بیان یک ادعا یا در تعمیم یک یافته به خوبی نشان می‌دهند. تقویت کننده ها: بر خلاف عبارات احتیاطی، تقویت کننده ها، نویسنده را قادر می سازند تا با استفاده از آنها، ادعای خود را با قطعیت و اطمینان بیان کند. به طور مثال با

کاربرد عباراتی مانند: در حقیقت، قطعاً، یقیناً، مسلماً، بی تردید، بدون شک و... و..... نتایج تحلیل متن مقالات نشان داد که به طور متوسط ۲۵/۲۲ واژه یا عبارت یقین‌نما یا تقویت کننده در هریک از این پنجاه مقاله بکار رفته بود. کمترین فراوانی استفاده تنها پنج عبارت در یکی از مقالات و بیشترین فراوانی تعداد ۷۳ عبارت یا واژه در یکی دیگر از مقالات بود. لیستی از یقین‌نما یا تقویت کننده یافت شده و کد گذاری شده در تحقیق در جدول ۴ آورده شده است:

جدول ۴. عبارات یقین‌نما یا تقویت کننده در مقالات علمی پژوهشی علوم انسانی

بسیار زیاد	بسیار خوب	بسیار بد	بسیار نگران کننده	خیلی	خیلی زیاد	نشان داده شد
قویاً	شدیداً	زیاد	در مجموع	قطعاً	با قطعیت	نشان داده است
به وضوح	با وضوح زیاد	یقیناً	بدون شک	بی شک	بدون هیچ شکی	به این نتیجه رسید
بی‌نهایت	واقعاً	در واقع	واضح	حقیقتاً	مبرهن	مطلقاً
به وضوح	واضح است	به طور واضح	صریح	اعتقاد راسخ	معتقد است	اصلاً
معتقد بود	اعتقاد دارم	بدون تردید	بی هیچ تردیدی	روشن است	همیشه	هرگز
به تصویر می کشد	به تصویر می کشیم	تأسیس می کند	مؤسس	گویای	گویا است	همه - همگی
دریافت	درمی یابیم	در حقیقت	غیر قابل بحث	به طور غیر قابل بحث	غیر قابل پرسش	کل - کلاً
برجسته	غیر قابل انکار	غیر قابل چشم پوشی	بدون چالش	می دانم/می دانیم	دانسته‌ها	اکیداً
باید	هیچگاه	هیچ شکی	بدون هیچ شکی	البته	صد البته	برجسته کردن
ثابت	ثابت شده/شد	ثابت کرد	تشخیص می‌دهد	تشخیص داد	نشان داد	اساساً - اساسی
مطمئناً	با اطمینان	باور میکند	افکارش			

نشانه‌های نگرشی: نشانه‌های نگرشی، بیانگر نگرش نویسنده نسبت به یک گزاره و مطلب هستند: به طور مثال: کاربرد عباراتی مانند: متأسفانه، عجیب است که، جالب است، بدیهی است که، مسئله‌ی پیچیده‌ای است و نتایج این پژوهش نشان داد که ۱۶/۴۲ واژه یا عبارت منعکس کننده نگرش نویسنده به طور متوسط در هر یک از این پنجاه مقاله بکار رفته بود. کمترین فراوانی استفاده تنها سه عبارت در یکی از مقالات و بیشترین فراوانی

تعداد ۹۳ عبارت یا واژه در یکی دیگر از مقالات بود. لیستی از نشانه های نگرشی یافت شده در مقالات مورد بررسی در جدول ۵ آورده شده است:

جدول ۵. عبارات و نشانه های نگرش‌نما در مقالات علمی پژوهشی علوم انسانی

مورد توافق	موافق است	متعجب است	تعجب برانگیز	حیرت آور	به طور حیرت آوری	قابل باور	قابل درک
مناسب	متحیر	تعجب کردم	به درستی	با کنجکاوی	مطلوب	معمول	عجیب
مطلوب است	به طور مطلوب	پسندیده است	نا امید کننده	نا امید	به طور نا امید کننده ای	منطقی	غیر منطقی
مخالف	مخالفت کرده	نامطلوب	دراماتیک	حتی اگر	انتظار میرفت	قابل توجه	با توجه
انتظار میرود	به طور قابل	خوشبختانه	مایه خوشبختی	امید دارم	مهم	قابل ملاحظه	مشهود
مهم است	با اهمیت	اهمیت دارد	نا مناسب	به شکل نامناسب	به شیوه نامناسب	عجیب و غریب	اعجاب انگیز
جالب	جالب توجه	ارجح	ترجیح می‌دهم	شوکه کننده	مستقیم	غیر طبیعی	طبیعی
شوکه برانگیز	شوکه	تعجب آور	به طور غیر قابل باور	به شیوه قابل درک	به طور غیر معمول	قابل مشاهده	سراسر
شیوه خاصی	نا متعارف	غیر متظره	غیر معمول	بدبختانه	شوربختانه	نامشهود	امیدوارم
خوش بین	غیر قابل توجه	طبیعی است	سرتاسر	عجیب است	منطقی است		

ارجاع به خود یا بیان شخصی: شیوه ی استفاده از ضمائر اول شخص و صفات ملکی، ابزار دیگری است که نویسندگان می توانند از طریق آن صدایشان را در نگارش رشته ی تخصصی خود به گوش خوانندگان برسانند. به طور مثال: کاربرد عباراتی مانند: من فکر می کنم که، من معتقد هستم که، ما به بررسی خواهیم پرداخت، من، ما، پژوهشگر، محقق و... یافته تحقیق در باره این دسته از نشانگرهای گفتمانی حکایت از آن داشت که تنها ۱/۴۴ واژه یا عبارت ارجاع به خود نویسنده به طور متوسط در هر یک از این پنجاه مقاله بکار رفته بود. در برخی از مقالات هیچ ارجاعی ارجاع به خود نویسنده وجود نداشت و بیشترین فراوانی تعداد ۲۶ مورد در یکی دیگر از مقالات بود. این نشانگر ها شامل من، ما،

از من، ام (کتابم، نظرم)، نویسنده، مؤلف، نگارنده، نظر مؤلف، از آن ما (نظر ما، ایده‌ی ما) بودند.

ضمایر مخاطب: در این نوع از نقش‌نماهای مشارکت، نویسنده به صراحت و بعضاً با واژه‌ی "خواننده" خوانندگان را مورد خطاب قرار می‌دهد. در مقالات بررسی شده عباراتی مانند اگر به خاطر بیاورید، و کلماتی مانند مال ما، ما، مان که در برگزیده خواننده متن نیز میشد و تان، ات، شما، و مال شما (مثل برداشت شما) یافت شد. نتایج نشان داد که تنها ۱/۶ مورد ذکر مخاطب نویسنده به طور متوسط در هر یک از این پنجاه مقاله بکار رفته بود. کمترین فراوانی استفاده صفر در تعداد زیادی از مقالات و بیشترین فراوانی تعداد ۲۰ عبارت یا واژه در یکی از مقالات بود.

عبارات امری: این گونه عبارت‌ها اختیار، نفوذ و تسلط نویسنده را در تعیین چگونگی مشارکت خواننده در متن نشان می‌دهند. به طور مثال، کاربرد عباراتی مانند، توجه داشته باشید که، در نظر بگیرید که، رجوع کنید به جدول...، نگاه کنید به، باید در نظر گرفته شود که، باید توجه کنیم که و در مقالات بررسی شده عبارات امری که خواننده را برای انجام کاری در راستای درک متن وادار کنند کمترین میزان استفاده را داشتند. نتایج نشان داد که به طور میانگین کمتر از یک مورد در مقاله میتوان یافت (۰/۵۶) و تنها یک مقاله با تعداد ۳ مورد دارای بیشترین فراوانی استفاده از این نوع فراگفتمان بود. لیستی از عبارتهای امری یافت شده در مقالات مورد بررسی در جدول ۶ آورده شده است:

جدول ۶. عبارات امری در مقالات علمی پژوهشی علوم انسانی

لازم است که + فعل	ضروری است که + فعل	الزامی است که	توجه کنید	حیاتی است	ببینید
نگاه کنید	بخوانید	شایسته است که	در واقع تمامی فعلهای امر، جزء این گروه هستند.		

در راستای پاسخ به دومین سوال تحقیق، فراوانی دسته‌های شش‌گانه نشانگرهای صدای نویسنده (تردیدنماها، یقین‌نماها، نگرش‌نماها، عبارات امری، ذکر مخاطب، ضمایر اول شخص) در مقالات علمی علوم انسانی مقایسه شد تا مشخص شود آیا صدای نویسنده یا حضور وی در متن به یک میزان از طریق این دسته‌های واژگانی زبان صورت می‌گیرد؟ نتایج در جدول ۷ به طور خلاصه نشان داده شده‌اند.

جدول ۷. مقایسه میانگین استفاده از انواع نشانگرهای فراگفتمانی
در مقالات علمی پژوهشی علوم انسانی

نوع نشانگر صدای نویسنده	تعداد مقالات	میانگین	تفاوت معنی	میانگین	میانگین	میانگین	میانگین
تعداد کل یقین نما ها در هر مقاله	۵۰	۲۵.۲۲	۱۷.۵۶	۵.۰۰	۷۳.۰۰	۰.۱۴۸	۰.۰۰۸
تعداد کل تردید نماها در هر مقاله	۵۰	۱۸.۳۴	۱۶.۱۰	۲.۰۰	۸۶.۰۰	۰.۱۹۳	۰.۰۰
تعداد کل نگرش نماها در هر مقاله	۵۰	۱۶.۴۲	۱۴.۳۷	۳.۰۰	۹۳.۰۰	۰.۱۴۲	۰.۰۰
تعداد کل ذکر مخاطب در هر مقاله	۵۰	۱.۶۸	۳.۳۵	۰.۰۰	۲۰.۰۰	۰.۳۰۸	۰.۰۰
تعداد کل ارجاع به خود نویسنده در هر مقاله	۵۰	۱.۴۴	۴.۲۱	۰.۰۰	۲۶.۰۰	۰.۳۶۶	۰.۰۰
تعداد کل جملات امری در هر مقاله	۵۰	۵۶.۰۰	۷۶.۰۰	۰.۰۰	۳.۰۰	۰.۳۴۹	۰.۰۰

نتایج آزمون کالموگراف اسمیرنوف در جدول ۷ برای بررسی معنادار بودن تفاوت‌های مشاهده شده در میانگین کاربرد انواع مؤلفه های صدای نویسنده (مثل عبارات امری، عبارات احتیاطی، ضمائر اول شخص و غیره) در مقالات علمی علوم انسانی نشان داد که همه تفاوت‌های گزارش شده در جدول ۲-۴ معنادار هستند و به عبارت دیگر میتوان گفت که در مقالات علوم انسانی یقین نماها بالاترین آمار را به خود اختصاص داده اند و در ردیف دوم تردید نماها قرار هستند. ارجاع به خود نویسنده که نشان تصاحب ایده هستند و جملات امری که خواننده را راهنمایی می‌کند که در ارتباط با درک متن کاری انجام دهد پایین ترین میانگین کاربرد را داشتند. نویسندگان همچنین تمایل چندانی برای استفاده از فن ذکر مخاطب نداشته اند.

۶. بحث و نتیجه‌گیری

نتایج این تحقیق که نشان می‌دهد نویسندگان مقالات پژوهشی فارسی علوم انسانی با پراکندگی گسترده از نشانگرهای فراگفتمانی استفاده می‌کنند مؤید مباحث مربوط به نشانگرهای فراگفتمانی و در راستای مدل تعاملی هایلند (۲۰۰۵) درباره نگارش دانشگاهی است. به عبارت دیگر نویسندگان مقالات فارسی نیز مانند نویسندگان مقالات مورد بررسی توسط هایلند از نشانگرهای متفاوتی برای بیان جایگاه خود در متن استفاده می‌کنند، ولی فراوانی استفاده از نشانگرها توسط آنان بسیار پایین تر است. یافته‌های تحقیق درباره وجود

و ابراز هویت نویسنده و انعکاس صدای او در متن که نشان می‌دهد نویسندگان مقالات پژوهشی فارسی علوم انسانی از برخی از دسته‌های فراگفتمانی به ندرت استفاده می‌کنند قابل توجه است و نیازمند بررسی ریشه‌های علمی، اجتماعی، و فرهنگی آن است. یک نکته بسیار مهم در این بررسی، موضوع گفتمان رشته‌ای و بین رشته‌ای است. ممکن است در برخی از حوزه‌های علم و بسته به قطعیت روشها، پرهیز از شک و تردید از ویژگی‌های زبانی آن حوزه باشد و در برخی حوزه‌های دیگر اینگونه نباشد. بنابر این بررسی حاضر در حوزه رشته‌های مورد بررسی بیشتر قابل درک است و ادامه این روند پژوهشی می‌تواند تفاوت‌های بین رشته‌ای را در حوزه وسیع‌تری مورد کنکاش قرار دهد.

شاید نوع مقالات انتخابی روی نتایج اثر بگذارد. در برخی از حوزه‌های علم قطعی‌گویی و پرهیز از شک و تردید از ویژگی‌های زبانی آن حوزه است و در برخی حوزه‌های دیگر خیر. خوب است به دسته موضوعی مقالات اشاره شود و ذکر کلی علوم انسانی و آن پرهیز شود.

میزان و ترتیب گزارش شده استفاده از این علائم فراگفتمانی در متن مقالات علمی که تا حدودی به عواملی مانند فرهنگ نگارش جامعه دانشگاهی، عدم آموزش کافی نویسندگان، نبودن کارگاه‌های مرتب و منظم درباره نگارش علمی و عدم تعامل دست اندکاران مجلات با همدیگر و با مؤلفان قابل ربط است. این که مقاله علمی کمتر حالت تعاملی داشته باشد یا نویسنده آن از قبول مسوولیت ادعاهای اصلی آن بیم داشته باشد و ترجیح دهد کمتر از حد مورد انتظار از نشانگرهای فراگفتمانی مربوط استفاده کند، بیانگر آن است که صدای نویسنده ضعیف است و حضورش حس نمی‌شود. استفاده ناکافی و نامناسب از این نشانگرهای گفتمانی انعکاس حس تسلط نویسنده را تضعیف کند و در نتیجه مقالاتی چاپ شوند که صدای نویسنده در آنها ضعیف است. عدم توجه معلمان در آموزش این نشانگرها و نقش آنها در گفتار و نوشتار و عدم توفیق یادگیرندگان در درک و استفاده از این علائم و نشانگرها در متون نیز در رویکردها و تحقیقات آتی قابل توجه است.

نتایج تحقیق حاضر با نتایج هاروود (۲۰۰۵) که نشان داد حتی در علوم پایه هم از ضمائر من و ما استفاده می‌کنند، همخوانی ندارد. همچنین نتایجی که در تحقیق حاضر انجام شد با نتایجی که درباره‌ی دانشجویان دکتری ترکیه (کن و کانجیر، ۲۰۱۹) به دست آمده همخوانی دارد و آنها هم تمایلی به استفاده از ضمیر من در نوشته‌های خود نداشته‌اند.

این تحقیق همچنین مؤید یافته‌های استاجی و افشین (۱۳۹۰) است که گفته بود: عبارات احتیاطی در رشته‌ی ادبیات کاربرد زیادی دارند و فراوانی کاربرد آنها در مقایسه با رشته‌هایی مانند شیمی بیشتر است. این یافته که نشان می‌دهد در برخی مقالات کاربرد عبارات احتیاطی و تردیدنا کمتر است، حاکی از آن است که به گفته‌ی کوتس (۱۹۸۷) نویسندگان باید برای استفاده از آنها آموزش ببینند. به نظر می‌رسد آنچه نتایج این تحقیق نشان می‌دهد با نتایج یانگ (۲۰۱۳) در مورد چینی‌ها همخوانی دارد چون چینی‌ها مستقیماً نمی‌خواهند مسئولیت نوشته‌هایشان را بر عهده بگیرند و با قدرت ابراز عقیده کنند. در مطالعات بعدی، میتوان با دخیل کردن مقالات از رشته‌های مختلف، با جامعه آماری وسیع‌تر، و در صورت امکان استفاده از نرم افزارهای تحلیل متن به بررسی عوامل مؤثر در میزان و نوع استفاده از این نشانگرهای زبانی صدای نویسنده پرداخت.

کتاب‌نامه

- استاجی، اعظم و افشین، فهیمه. (۱۳۹۰). بررسی کاربرد شناختی عبارتهای احتیاط آمیز در مقالات علمی-پژوهشی فارسی. *پژوهشهای زبانی*، ۲(۲): ۱۷-۳۶
- حبیبی، اسماعیل و میر حسینی، زهره (۱۳۸۷). نگارش مقالات علمی با رعایت معیارهای ISI فصلنامه دانش شناسی ۱ (۲): ۵۲-۶۲.
- حسرتی، مصطفی. (۲۰۰۵). نگارش دانشگاهی در دانشگاههای ایران: حلقه گمشده آموزش عالی. فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، ۱۱(۱): ۱۰۳-۱۳۸.
- رضاقلی فامیان، علی و کارگر، مریم (۱۳۹۲). تحلیل مقالات نقد کتاب‌های زبان‌شناسی ایران بر اساس الگوی فراگفتمان هایلند. *پژوهشهای زبان‌شناسی*، ۵(۹): ۵۲-۳۷.
- رضا قلی فامیان، علی. (۱۳۹۳). موضع‌گیری و مشارکت‌جویی در مقالات نقد کتاب‌های ادبیات فارسی. *نقد ادبی*، ۷(۲۶): ۲۳-۴۸.
- شریف زارع، موسی (۱۳۹۶). بررسی مقابله‌ای عبارات احتیاط آمیز و تأکیدی در علوم مختلف در مقالات پژوهشی فارسی و انگلیسی. پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته‌ی زبان‌شناسی گرانش همگانی. دانشگاه محقق اردبیلی
- طارمی، طاهره و تاکی، گیتی و پاکزاد، یوسفیان (۱۳۹۷). جنسیت در مقالات علمی فارسی زبان: مطالعه‌ی پیکره بنیاد نشانگرهای فراگفتمان تعاملی براساس انگاره‌ی هایلند. *نشریه پژوهشهای زبان‌شناسی سال دهم* ۱ (۱۸): ۲۳-۴۲.

مؤلفه‌های متنی صدای نویسنده در مقالات علمی ... (عباس زارعی و دیگران) ۹۵

- عبدی، رضا. (۱۳۸۸). به‌کارگیری راهبردهای فراگفتمان در مقالات علمی - پژوهشی فارسی و انگلیسی؛ مطالعه‌ی هنجارهای ژانری جامعه‌گفتمانی در مقاله‌های فارسی. زبان و زبان‌شناسی، ۵(۹)، ۹۳-۱۰۴.
- فتاحی، سیدرحمت‌اله، پریخ، مهری. (۱۳۷۷). رهنمودهایی برای نگارش، مرور نوشتارها و پیشینه پژوهش در حوزه‌های علوم انسانی و اجتماعی. علوم انسانی-دانشگاه الزهرا (س)، ۸(۲۸): ۸۲-۶۲.
- فتوحی رودمعجنی، محمود. (۲۰۰۹). سبک‌شناسی ادبی سرشت سخن ادبی، برجستگی و شخصی سازی زبان. متن پژوهی ادبی، ۱۱: ۴۰-۲۳.
- قنبری عبدالملکی، رضا؛ فیروزیان پور اصفهانی، آیلین، قربان عبدالملکی، شهربانو. (۱۴۰۲). تحلیل سبکی - گفتمانی رمان اوسنه بابا سبجان از محمود دولت‌آبادی بر مبنای نظریه‌ی لسللی جفریز (رویکرد سبک‌شناسی انتقادی). جستارهای زبانی، ۱۴ (۲): ۷۹-۱۱۴.
- منصوریان، یزدان. (۱۳۹۲). صد ویژگی کتابهای دانشگاهی کارآمد و اثربخش. پژوهش و نگارش کتب دانشگاهی، ۱۷(۲۹): ۱۷-۱.
- موسوی، سید ایمان؛ کیانی، اکبری، رامین؛ غفارثمر، رضا. (۲۰۱۶). سیر تکاملی آگاهی از ژانر رشته تخصصی با آموزش مهارت‌های نگارش دانشگاهی: یک مطالعه‌ی موردی. جستارهای زبانی، ۷، ۱۷۱-۱۹۶.
- موسی پور، نعمت‌الله، مهرانی، مهشید، زندی، بهمن (۱۳۸۷). بررسی مهارت‌های نوشتاری در بین دانشجویان نظام آموزش حضوری و از راه دور مورد مطالعه؛ دانشگاه پیام نور و دانشگاه شهید باهنر کرمان، فصلنامه انجمن عالی ایران، ۲ (۱): ۱۶۰-۱۳۷.
- نصیری، عاطفه و کرمی، زهرا. (۱۳۹۵). نوشتن به مثابه یک فرهنگ علمی حاکم بر دانشگاه سبک‌شناسی. همایش انجمن مطالعات برنامه درسی ایران. دروره ۱۴.

- Abdi, Reza. (2009). The use of metadiscourse strategies in Persian and English scientific research articles; A study of the genre norms of the discourse community in Persian articles. *Language and Linguistics*, 5(9), 93-104. [In Persian]
- Aull, L. L., & Lancaster, Z. (2014). Linguistic markers of stance in early and advanced academic writing: A corpus-based comparison. *Written Communication*, 31, 151-183.
- Bowden, D. (1995). The rise of a metaphor. "Voice" in composition Pedegogy. *Rhetoric Review*, 14, 173-188.
- Can, T., & Cangir, H. (2019). A corpus-assisted comparative analysis of self-mention markers in doctoral dissertations of literary studies written in Turkey and the UK. *Journal of English for Academic Purposes*, 42, 100796.
- Carson, J. (1992). Becoming literate: First language influences. *Journal of Second language writing*, 1, 37-60.
- Coates, J. (1987). Epistemic modality and spoken discourse. *Transactions of the Philological Society* 85.

- Crismore, A. and Farnsworth, R. (1989) 'Mr. Darwin and his readers: exploring interpersonal meta discourse as a dimension of ethos'. *Rhetoric Review*, 8(1), 91-112.
- Estaji, A., & Afshin, F. (2012). A Study of Hedging in Persian Academic Papers. *Language Research*, 2(2), 17-36. [In Persian]
- Fattahi, Seyed Rahmatollah, Parirokh, Mehri. (1998). Guidelines for writing, reviewing articles and research background in the fields of humanities and social sciences. *Humanities of Al-Zahra University*, 8(28): 62-82. [In Persian]
- Fotohi Roudmoejani, Mahmoud. (2009). Literary Stylistics: The Nature of Literary Speech, Salience and Personalization of Language. *Literary Textual Studies*, 11: 23-40. [In Persian]
- Ghanbari Abdolmaleki R, Firoozian Pouresfahani A, Ghorban Abdolmalaki S. Stylistic-discursive Analysis of the Novel *Osane Baba Sobhan* by Mahmoud Dowlatabadi based on the Theory of Leslie Jeffries Critical Stylistics Approach). *LRR* 2023; 14 (2) :79-114. [In Persian]
- Habibi, Esmail & Mirhosseini, Zohreh (2008). Writing scientific articles in compliance with ISI standards. *Quarterly Journal of Knowledge*, 1 (2): 52-62. [In Persian]
- Halasek, K. (1999). *A Pedagogy of possibility: Bakhtinian perspectives on composition studies*. Carbondale and Edwardsville, IL: Southern Illinois Univ. Press.
- Halliday, M. A. K. (1985). *Introduction to Functional Grammar*. (1994) London: Edward Arnold.
- Hasrati, Mostafa. (2005). Academic Writing in Iranian Universities: The lost ring of the chain. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, 11(1): 103-138. [In Persian]
- Helms-Park, R., & Stapleton, P. (2003). Questioning the importance of individualized voice in undergraduate L2 argumentative writing: An empirical study with pedagogical implications. *Journal of Second Language Writing*, 12, 245–265.
- Hirvela, A., & Belcher, D. (2001). Coming back to voice: The multiple voices and identities of mature multilingual writers. *Journal of second language writing*, 10(1-2), 83-106.
- Hu, G., & Cao, F. (2011). Hedging and boosting in abstracts of applied linguistics articles: A comparative study of English- and Chinese-medium journals. *Journal of Pragmatics* 43(11), 2795-2809. doi:https://doi.org/10.1016/j.pragma.2011.04.007
- Hyland, K. (1996). Talking to the academy: Forms of hedging in science research articles. *Written Communication*, 13, 251–281.
- Hyland, K. (1998) *Hedging in Scientific Research Articles*. Amsterdam: John Benjamins.
- Hyland, K. (1999) 'Disciplinary Discourses: Writer Stance in Research Articles', in C. Candlin and K. Hyland (eds) *Writing: Texts: Processes and Practices*, pp. 99–121. London: Longman.
- Hyland, K. (1998). *Hedging in Scientific Research Articles*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Hyland, K. (2000) *Disciplinary Discourses: Social Interactions in Academic Writing*. London: Longman.
- Hyland, K. (2001). Humble servants of the discipline? Self-mention in research articles. *English for Specific Purposes*, 20, 207–226

- Hyland, K. (2002) 'Directives: Power and Engagement in Academic Writing', *Applied Linguistics* 23(2): 215-39.
- Hyland, K. (2005). *Metadiscourse: Exploring interaction in writing*. London: Continuum.
- Hyland, K. (2008). Disciplinary voices: Interactions in research writing. *English Text Construction*, 1, 5-22.
- Hyland, K. and Tse, P. (2004) 'Metadiscourse in Academic Writing: A Reappraisal', *Applied Linguistics* 25(2): 156-77.
- Ivanič, R., & Camps, D. (2001). I am how I sound: Voice as self-representation in L2 writing. *Journal of Second Language Writing*, 10(1-2), 3-33. doi:10.1016/S1060-3743(01)00034-0
- Ivanich, R. (1994). I is for interpersonal: Discoursal construction of writer identities and the teaching of writing. *Linguistics and education*, 6 (1), 3-15.
- Mansoorian, Yazdan. (2013). One Hundred Characteristics of Efficient and Effective Academic Books. *Research and Writing of Academic Books*, 17(29): 17-1. **[In Persian]**
- Matsuda, P. K. (2001). Voice in Japanese written discourse: Implications for second language writing. *Journal of Second Language Writing*, 10, 35-53.
- Mousavi S I, Kiany G, Akbari R, Ghafarsamar R. The process of developing disciplinary genre awareness through training academic writing skills: A case study. *LRR* 2016; 7 (3):171-196. **[In Persian]**
- Musapour, Nematollah, Mehrani, Mahshid, Zandi, Bahman (2008) Study of writing skills among students of face-to-face and distance education systems studied; Payam Noor University and Shahid Bahonar University of Kerman, *Quarterly Journal of the Iranian Higher Education Association*, 2 (1): 137-160. **[In Persian]**
- Nasiri, Atefeh and Karami, Zahra. (2016). Writing as a Scientific Culture Governing the University of Stylistics. Conference of the Iranian Curriculum Studies Association. 14th Round. **[In Persian]**.
- Ramanathan, V., & Arkinson, D. (1999). Individualism, academic writing, and ESL writers. *Journal of Second Language writing*, 8, 45-75.
- Rezagholi Famian, A. & Kargar, M. (2013). The Analysis of book review Articles in Iranian Linguistics Journals based on Hyland's Metadiscourse Model. *Journal of Researches in Linguistics*, 5(9), 52-37. **[In Persian]**
- Rezagholi Famian, A. (2014). Positioning and Participation in Persian Literature Book Review Articles. *Literary Criticism*, 7(26), 23-48. **[In Persian]**
- Sharif Zare, Musa (2017). A comparative study of precautionary and emphatic expressions in different sciences in Persian and English research articles. Unpublished Master's thesis in the field of general linguistics. University of Mohaghegh Ardabili. **[In Persian]**
- Stapleton, P., & Helms-Park, R. (2008). A response to Matsuda and Tardy's Voice in academic writing: The rhetorical construction of author identity in blind manuscript review. *English for Specific Purposes*, 27, 94-99.

- Tahririan, M. H., & Shahzamani, M. (2009). Hedging in English and Persian Editorials: A Contrastive Study. *Iranian Journal of Applied Linguistics* 12(1), 199-221.
- Taremi, T., Taki, G., & Yousefian, P. (2018). Gender in Persian Research Articles: A Corpus-based Approach to Interactional Metadiscourse Markers Based on Hyland's Model. *Journal of Researches in Linguistics*, 10(1), 23-42. doi: 10.22108/jrl.2018.108366.1142 [In Persian]
- Thompson, G. (2001) 'Interaction in Academic Writing: Learning to Argue with the Reader', *Applied Linguistics* 22(1): 58-78.
- Vande Kopple, W. (1985) 'Some exploratory discourse on metadiscourse'. *College Composition and Communication*, 36, 82-93.
- Yang, Y. (2013). Exploring linguistic and cultural variations in the use of hedges in English and Chinese scientific discourse. *Journal of Pragmatics* 50(1), 23-36. doi:https://doi.org/10.1016/j.pragma.2013.01.008
- Yoon, H. J. (2017). Textual voice elements and voice strength in EFL argumentative writing. *Assessing Writing*, 32, 72-84.
- Zhang, F., & Zhan, J. (2020). Understanding voice in Chinese students' English writing. *Journal of English for Academic Purposes*, 45, 100844.
- Zhao, C. G. (2013). Measuring authorial voice strength in L2 argumentative writing: The development and validation of an analytic rubric. *LanguageTesting*, 30, 201-230.
- Zhao, C. G. (2017). Voice in timed L2 argumentative essay writing. *Assessing Writing*, 31, 73-83.